БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 174 (1178)
2 СЕНТЯБРЬ СЕШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Фестиваль кундалиги

2 СЕНТЯБРДА

✦ Ленин майдонида фестиваль байроғини тушириш маросими.

✦ Свердлов номидаги концерт залида тантанали мажлис. Фестиваль қатнашчиларига дипломлар топширилади ва ахборотни имзолаш маросими бўлади.

✦ Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузурида кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонлар шарафига қабул маросими.

✦ М. Горький номидаги паркда 15 республика куни.

Янги ўқув йили

Кеча мактаблар, махсус ўрта ва олий ўқув юртларида дарс машғулотлари бошланди. Ўқиш бошланган кун шодиёна байрам тантанасига айланди. Ёзги каникул даврида яхши дам олган қувноқ, тетик ўғил-қиз болалар ҳамда студент ёшлар яна ўз қадрдон мактаблари ва маърифат макони бўлган ўқув юртларининг муҳташам бинолари қучоғида.

Партия ва ҳукуматимиз ёш авлодни ўқитиш, уларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бепоён мамлакатимизда ҳар йили минглаб мактаблар, болалар уйлари ва мактаб-интернатлар қурилаётганлиги ҳамда олий таълимнинг кенг кўламда ривожлантирилаётганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида ҳам яхши ускуналанган кенг, ёруғ мактаб бинолари қурилмоқда, мактабларнинг ўқув-материал базаси мустаҳкамланиб, юқори малакали педагог кадрлар тайёрлашнинг сифати йил сайин яхшиланмоқда, дарсликлар нашр этиш, кўргазмали ўқув қуроллари ишлаб чиқариш кўпайтирилмоқда, ёш авлодни келажак практик ишларга пухта тайёрлаш учун ўқув процессига политехника таълими тобора кенг жорий қилинмоқда. Педагогик мастерлигини эгаллаган кўп сонли ўқитувчиларимиз ўзларининг бутун билими ва маҳоратларини ёшларни коммунизмнинг чинакам онгли актив қурувчилари—кучли, дадил, билимдон ва меҳнатсевар кишилар қилиб тарбиялашга сарфламоқдалар.

Ҳозирги вақтда областимизда Тошкент шаҳрини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 1106 умумий таълим мактаблари бор. Уларда бу йил 470 мингга яқин ўғил-қиз таълим олади. Бу, халқ маорифи йил сайин юксалаётганини ва умумий мажбурий таълим қонуни муваффақиятли амалга оширилаётганлигини кўрсатиб турибди.

Ўтган ўқув йили давомида областимиздаги кўпгина мактаблар, махсус ўрта ва олий ўқув юртларининг коллективлари ўқув-тарбия ишларини намунали уюштириб, ўқувчилар ва студентларга фан асосларини ўзлаштиришда яхши кўрсаткичларга эришдилар. Тажриба ўқув йилига тўла-тўкис тайёргарлик кўрилган ва таълим-тарбия ишлари йил бошидан яхши йўлга қўйилган мактабларда ана шундай ижобий натижаларга эришиш мумкинлигини кўрсатмоқда. Бунга тўла амал қилинган жойларда, жумладан Бекобод ва Оҳангарон шаҳарларида, Калинин, Ўртасарой, Тошкент ва бошқа бир қатор районларда партия, совет ташкилотлари ҳамда кенг жамоатчиликнинг актив ёрдами туфайли янги ўқув йили ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрилган ҳолда, зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборилди.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш, янги мактаб бинолари қуриш, уларни жиҳозлаш ва тажриба устахоналари ташкил этишда оталиқ қилувчи саноат корхоналари, колхоз, совхозлар ҳамда бутун жамоатчилик актив қатнашди. Биргина колхозлар кучи билан бу йил областимиз қишлоқларида 32 та янги мактаб биноси қурилди. Кўпгина колхоз, совхоз ва корхоналарнинг коллективлари ўз маблағлари ҳисобидан мактаблар учун бир ярим миллион сўмлик ҳар хил инвентарь ва ўқув ашёлари сотиб олдилар. Мактабларнинг ўқув-материал базасини мустаҳкамлаш ва дарсларни бир сменага кўчириш юзасидан анча ишлар қилинди.

Шундай экан, шаҳар ва район халқ маорифи органлари, мактаблар, ўрта ва олий ўқув юртлари коллективлари олдида янги ўқув йилида ёшларга таълим беришнинг ғоявий-назарий савиясини ошириш, уларни ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, она-Ватанга муҳаббат, коммунизм улуғ ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялаш каби шарафли, шу билан бирга энг масъулиятли вазифалар турибди. Бу вазифаларни муваффақиятли бажариш аввало ўқитувчиларга боғлиқдир. Улар ўз ишларининг натижалари учун юксак жавобгарликни чуқур ҳис этганлари ҳолда дарс процессини тўғри ташкил этишлари, ўқувчиларга фан асосларини мустаҳкам ўзлаштиришлари, бинобарин асосий эътиборни ўқитишни ҳаёт билан, коммунистик қурилишнинг олдимизда турган муайян амалий вазифалари билан чамбарчас боғлаб олиб боришга қаратишлари керак. Бунинг учун ҳар бир ўқитувчининг ўзи сиёсий жиҳатдан етук, чуқур маълумотли, юксак маданиятли бўлиши, ғоявий-сиёсий савиясини ошириш, педагогик маҳоратини такомиллаштириш устида ҳар доим қунт ва чидам билан ишлаши, дарсларга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўриб кириши, уни методик жиҳатдан тўғри ва мазмунли ўтказиши лозим.

Мактабларда ўқув-тарбия ишлари жамоат фойдали меҳнати билан қўшиб олиб борилганда ва дарс процессига политехник таълими жорий этиш ёшларни ҳозирги замон техникаси ва билими билан қуроллантириш зарурлиги ҳақидаги ленинча принцип асосида амалга оширилгандагина уларни келажак практик ишларга пухта тайёрлаш мумкин. Шунга кўра ўқувчиларга назарий билим беришни мукаммал жиҳозланган фан кабинетлари, ўқув-тажриба участкалари ва устахоналардаги амалий машғулотлар билан бирга боғлаб олиб бориш мақсадга мувофиқдир.

Ўқувчиларни онгли интизомга риоя қиладиган, меҳнат севадиган, виждонли, ростгўй қилиб тарбиялаш, уларнинг аҳил ва мустаҳкам коллективини вужудга келтириш — мактаб комсомол ва пионер ташкилотларининг бевосита бурчидир. Шунга эришмоқ керакки, мактаб партия, комсомол ва пионер ташкилотлари ўқув-тарбия ишларини тўғри ташкил этишда ўқитувчиларга актив ёрдам берсинлар, ота-оналар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаб, уларда ўз ўғил-қизларини ўқитиш ва тарбиялаш учун жавобгарлик ҳиссини оширсинлар.

Мактабларга конкрет ва оператив раҳбарлик қилиб туриш ўқув-тарбия ишлари савиясини оширишнинг муҳим шартидир. Шунинг учун ҳам район, шаҳар ва область халқ маорифи органлари мактабларда таълим-тарбия ишларининг қўйилиши устидан системали равишда контроллик қилиб туришлари, формал-бюрократларча қоғоз ва телефон орқали раҳбарлик қилишдан мутлақо воз кечишлари, вақт-вақти билан малакали инспекциялар ўтказиб, ўқитувчиларга методик жиҳатдан ёрдам бериб туришлари керак.

Лекция ва семинар машғулотларининг ғоявий-назарий савиясини ошириш, айниқса ижтимоий фанларни ўқитишда формализм ва қироатхонликка узил-кесил барҳам бериб, студентларни марксизм-ленинизм асослари билан мустаҳкам қуроллантириш, шу билан бир қаторда улар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб бериш-олий ўқув юртларининг дирекциялари, ўқитувчи-профессорлар коллективи ҳамда партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг асосий вазифасидир.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари халқ маорифи масалалари билан жиддийроқ шуғулланадиган, ёшларни ўқитиш ва тарбиялаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қиладиган бўлиб қолдилар. Улар янги ўқув йилида ҳам умумий мажбурий таълимнинг амалга оширилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатишлари, битта ҳам мактаб ёшидаги боланинг ўқишдан четда қолишига йўл қўймасликлари, мактабларнинг энг зарур талаб ва эҳтиёжларини қондириб, ўқув-тарбия ишлари савиясини оширишга эришишлари лозим.

Мактабларимиз ва олий ўқув юртларимиз ёшларга чуқур, атрофлича билим бериш ҳамда уларни дўстона коллективга жипслаштириб, коммунизмнинг лаёқатли қурувчилари қилиб тарбиялаш учун катта имкониятларга эга. Ана шу имкониятлардан моҳирлик билан фойдаланиб, янги ўқув йилида янги муваффақиятларга эришайлик.

САРАТОВ ОБЛАСТИ ДАВЛАТГА ЮЗ МИЛЛИОН ПУД ҒАЛЛА ТОПШИРДИ ВА СОТДИ

Ленин орденли Саратов областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўз мажбуриятларини муваффақият билан бажариб, давлатга пландаги 84 миллион пуд ўрнига юз миллион пуд ғалла топширдилар ва сотдилар. Колхозчилар, совхоз ишчилари ва бутун қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари севикли Ватаннинг қудратини бутун куч билан мустаҳкамлашга ватанпарварлик билан интилиб, ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққанларидан кейин давлатга яна 50 миллион пуд ғалла сотишга қарор қилдилар. Бу йил область давлат омборларига ҳаммаси бўлиб камида 150 миллион пуд ғалла элтиб беради.

Бу йил областнинг ҳамма далаларида ғалла алоҳида-алоҳида ўриб олинди. Бутун ғалла ҳосили қоида тариқасида энг яхши муддатларда—ғалла думбул бўлиб пиша бошлаганидан то батамом етилиб пишгунча ўриб олинди, бу эса доннинг нобуд бўлишини ниҳоят даражада камайтиришга имкон берди.

Колхозлар ва совхозлар ўрим — йиғимни тамомлаб, 1959 йил ҳосили учун замин тайёрламоқдалар. Кузги экинлар 862 минг гектар ерга энг яхши муддатларда экиб олинди. 1959 йилда баҳори экинлар экиладиган ерларнинг ҳаммасини кузги шудгор қилиб қўйиш ва қора шудгор қилиб қўйиш ишлари авж олдириб юборилди. (ТАСС).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

Сентябрь ойида ғўзани суғориш тўғрисида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шуни қайд қиладики, бу йил колхозчилар, совхоз, МТС, РТС ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари пахтадан юқори ҳосил тўплаш соҳасида катта ишларни қилдилар.

Вазифа — етиштирилган пахта ҳосилининг ҳаммасини сақлаб қолиш, ўз вақтида етилтириш, нобуд қилмай териб олиб, давлатга топширишдан иборатдир. Ҳозирги пайтда ғўзани суғоришни тўғри ташкил этиш — энг муҳим агротехника тадбирларидан бири бўлиб, ҳосилнинг тақдири кўп жиҳатдан ана шунга боғлиқдир. Шунинг учун партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ходимлари, колхоз ва совхоз раҳбарларининг куч-ғайрати суғоришни табақалаштириб, ўз вақтида ўтказишга қаратилмоғи керак.

Бироқ, жуда кўп текширишларда шу нарса аниқландики, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари кейинги вақтда сувдан тўғри фойдаланиш устидан контролликни бўшаштириб қўйдилар. Худди шунинг учун ҳам сув ресурслари етарли бўлишига қарамай, ғўза қондириб суғорилмаётир ва яхши текисланмаган ҳамда дўнгликлардан иборат бўлган участкаларда ҳатто чанқатиб қўйилмоқда, бунинг орқасида ҳосил тугунчалари ва ҳатто майда кўсакчалар тўкилиб кетмоқда, ғўзанинг вегетация даври нормал ўтиши бузилмоқда, бу эса ҳосилни кескин камайтириб юборади.

Шу билан бирга суғориш ғўзанинг сувга бўлган талабини ҳисобга олмасдан ўтказилаётганлигини кўрсатувчи жуда кўп фактлар бор. Бу эса ғўзанинг ортиқча суғорилишига, ғовлаб кетишига ва ётиб қолишига, тупларнинг қуйи қисмидаги энг қимматли кўсакларнинг чириб қолиши ва ҳосилнинг кеч етилишига сабаб бўлмоқда, пировардида бу нарса пахтачиликка катта зарар келтиради.

Ер ости сувлари юза бўлган далаларда кўсакларнинг етилиши кечикаётганлигига қарамай, зовур тармоқларини тозалаш ва чуқурлаштириш, шунингдек сизот сувларни қочириш учун вақтинча зовурлар қазиш тадбирлари кўрилмаётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети **қарор қилди:**

1. Бирқанча область ва районлардаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари раҳбарларининг ғўзани суғоришда сувдан фойдаланиш ишини ўзибўларчиликка ташлаб қўйганликлари пахтадан юқори ҳосил етиштириш вазифаларига мос бўлмаган нотўғри иш деб ҳисоблансин, бунинг натижасида ғўзани ортиқча суғориш, баъзи жойларда эса чанқатиб қўйиш ҳоллари рўй берди.

2. Қишлоқ хўжалик ва Сув хўжалиги министрликлари, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, колхоз раислари, совхоз ва МТС директорлари суғоришни уюштиришдаги жиддий камчиликларни битирсинлар ва бу ишда тегишли тартиб ўрнатсинлар, суғориш ғўзанинг сув талаблилигига тўла мувофиқлаштириб ўтказилсин, ғўзани ортиқча суғориш ва чанқатиб қўйишга йўл қўйилмасин.

Шу мақсадда:

а) агрономлар ва ирригаторлар колхоз, совхозларнинг раҳбарлари ва далачилик бригадаларининг бошлиқлари билан бирга ҳамма жойдаги ғўзани текшириб чиқсинлар ҳамда ғўзанинг аҳволига қараб, уни суғориш юзасидан сентябрь ойи учун топшириқ белгиласинлар, бу топшириқда суғориш муддатлари ва қанча ерни суғориш кераклиги кўрсатилган бўлсин;

б) колхоз ва совхозлардаги ҳар бир далачилик бригадасида энг тажрибали сувчилардан зарур миқдорда ажратиб қўйилсин ва улар бошқа ишларга уринтирилмасин;

в) ҳозирги вақтда ғўза жуда ўсиб, қаторлар бир-бирига туташиб кетганлиги орқасида уни суғориш қийин бўлиб қолганлигини, шу билан бирга ҳар бир тупга сув етказиб бериб туриш зарурлигини назарда тутиб, колхоз правлениеларига, совхоз раҳбарларига илгариги белгиланган иш нормаларини қайта қараб чиқиб, камайтириш тавсия этилсин. Токи ҳамма жойда суғоришнинг юқори сифатли бўлиши таъминлансин ва сувчиларнинг моддий манфаатдорлиги оширилсин;

г) ҳатто ҳар бир дала чегарасида ҳам ғўзани танлаб суғоришга алоҳида эътибор берилсин, шу орқали ҳар бир тупдаги кўсакларнинг етилиши учун нормал шароит таъминлансин.

3. Ер ости сувлари юза бўлганлиги учун кўсакларнинг етилиши ва очилиши кечикаётган, шунингдек ғўза туплари ётиб қолаётган ҳамда мелиоратив ҳолати ёмон бўлган участкалардаги сизот сувларни равон оқизиб юбориш учун зовур шохобчаларини тозалаш ва чуқурлаштириш, бу чоралар камлик қилган жойларда эса қўшимча равишда муваққат зовурлар қуриш колхоз ва совхоз раҳбарларига топширилсин.

Бу ишларга сув хўжалиги органларининг мутахассислари жалб этилсин.

4. Ғўзани ортиқча суғориш ҳосилнинг етилишини кечиктиришга сабаб бўлишини ҳисобга олиб, маҳаллий қишлоқ хўжалик, сув хўжалиги, партия ва совет органларидан колхоз ва совхозларда ғўзани фақат эгат оралатиб суғориш ва тошлоқ ҳамда жуда қиялик бўлган далалардагина мустасно тариқасида ҳар эгатга сув тараб суғориш талаб қилинсин. Бир гектар ерга бир суғоришда сарфланадиган сув нормаси 600-700 кубометрдан ошмаслиги керак.

Кўп нормада сув қўйиб ва бостириб суғориш қатъиян тақиқлаб қўйилсин.

5. Ғўза жуда ўсиб кетган ва ётиб қолган далаларда уни шамоллатиш ва тупларни кўтариб маҳкамлаб қўйиш колхоз ва совхозларга тавсия этилсин. Токи пастки кўсакларнинг чириб қолишига йўл қўйилмасин.

6. Қишлоқ хўжалик ва Сув хўжалиги министрликларига, область ва район партия комитетларига, область ва район ижроия комитетларига сувнинг тўғри сарфланиши, сентябрь ойида суғоришнинг сифатли ўтказилиши устидан контроллик ўрнатиш, ғўзани чанқатиб қўйган, бостириб ва ортиқча суғорган шахсларни эса қаттиқ жавобгарликка тортиш вазифаси топширилсин.

Бўлимнинг илғор бригадалари

Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхозининг коммунист Раимжон Исмоилов бошлиқ 5-бўлими пахтакорлари ўтган йили давлатга 1521 тонна пахта топшириб, йиллик планни 127 процент қилиб бажарган эдилар. Бу йил улар ҳосилни янада ошириш мақсадида ўзларига бириктирилган 350 гектар майдондаги ғўзаларни агротехника қоидаларига тўлиқ риоя қилган ҳолда парвариш қилаётирлар.

— Об-ҳаво ноқулай келди, улгира олмадик, деб баҳона қилувчи кишилар, — дейди бўлим бошқарувчиси Р. Исмоилов фақат ўзларини алдайдилар. Мўл ҳосил учун астойдил бел боғлаган пахтакор баҳона ўрнига амалий иш қилади, қийинчиликларни енгади, шундай қилгандагина хирмон баракали бўлиб, кармон пулга, омбор донга тўлади.

Бўлимдаги ўртоқ М. Норбўтаев бошлиқ бригада илгари кам ҳосилли ҳисобланарди. Бу йил эса иш бошидан пухта қилинди, техникадан яхши фойдаланилди, ғўза парвариши қулай агротехника муддатларида ўтказилди. Натижада 76 гектар ерда ҳосил дуруст бўлди.

Шунингдек, бўлимнинг Н. Тожибоев, Д. Ҳасанов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Бўлимда ғўза парваришини қизғин давом эттириш билан бирга пахта йиғим-теримига ҳам қизғин тайёргарлик кўрилаётир. 8 та пахта териш машинаси мавсумга тахт қилиб қўйилди. Пахта хирмонлари сувалиб, этак ва қоп-қанорлар ҳозирланди. Бўлим ишчилари ҳар гектар ердан 34 центнердан ҳосил етиштириш учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ҳ. МАҚСУДОВ.

Сувчининг ҳиссаси

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозининг аъзолари август ойида ғўза парваришини қизғин давом эттириш мақсадида ўз устларига конкрет мажбуриятлар олган эдилар. Жумладан, 9-бригаданинг аъзоси ўртоқ Ғанибой Раззоқов ҳам август ойи ичида 60 гектар ғўзани қондириб суғориб, 120 та меҳнат куни ишлашга сўз берган эди.

Кеча Ғ. Раззоқов ўз зиммасига олган мажбуриятини муддатидан илгари ошириб бажарди. Ғанибой ака суғорган майдонларда кўллаб кетган ёки сув чиқмай қолган бирор эгат учрамайди.

Ғ. Раззоқов сентябрь ойида ҳам ғўзаларни қондириб суғориш, сўнгги гул ва шоналарнинг ҳам бўлиқ кўсакларга айланишини таъминлаш учун ғайрат билан меҳнат қилаётир.

А. ЮСУПОВ.

ТЕЛЕГРАММА

БУХАРЕСТДАН 1958 йил 30 август

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Климент Ефремович ВОРОШИЛОВГА
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Никита Сергеевич ХРУШЧЕВГА

МОСКВА

Қадрли ўртоқлар, румин халқининг миллий байрами — мамлакатимиз фашизм зулмидан озод бўлган куннинг йиллиги муносабати билан юборган қардошларча табрикларингиз ва истакларингиз учун самимий ташаккуримизни қабул қилишингизни Румыния Ишчи партияси Марказий Комитети, Румыния Халқ Республикаси Министрлар Совети, Буюк Миллат мажлиси президиуми номидан ва бутун халқимиз номидан сўраймиз.

Румин халқи Совет Иттифоқи билан дўстликни доимо ривожлантириш учун, социалистик лагердаги мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамлаш учун бундан буён ҳам зўр қатъият билан кураш олиб боради. Бу бирлик ана шу мамлакатларнинг янги социалистик ҳаётни барпо қилиш ва бутун дунёда мустаҳкам тинчликни таъминлаш йўлидаги тараққиётининг гаровидир.

Георге ГЕОРГИУ-ДЕЖ
Румыния Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари
Киву СТОЙКА
Румыния Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси
Ион Георге МАУРЕР
Румыния Халқ Республикаси Буюк Миллат мажлиси президиумининг раиси

ТЕЛЕГРАММА

БУХАРЕСТДАН 1958 йил 30 август

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ташқи ишлар министри ўртоқ А. А. ГРОМИКОГА

МОСКВА

Румыния фашизм асоратидан озод қилинган куннинг 14 йиллиги муносабати билан юборган самимий табрикларингиз учун Сизга қизғин ташаккур изҳор қиламан.

Аврам БУНАЧИУ.
Румыния Халқ Республикаси Ташқи ишлар министри

ВИЛЬЯМ ШИРОКИЙ ТОШКЕНТДА

Дўстона визит билан Афғонистонга жўнаб кетаётган Чехословакия Республикаси Ҳукуматининг Раиси Вильям Широкий 1 сентябрь кечқурун Тошкентга келди. Унинг сафарида Чехословакия Ташқи ишлар министри В. Давид, ташқи савдо министрининг ўринбосари А. Глох, мактаблар ва маданият министрининг ўринбосари Й. Трнка, Чехословакия республикасининг СССРдаги вақтинча ишлар вакили И. Копецкий ва Чехословакиянинг бошқа расмий кишилари ҳамроҳ бўлиб бормоқдалар.

Чехословакия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэродромида Вильям Широкийни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Р. Ғуломов, республика ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Т. Д. Жўраев, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Й. Йўлдошев, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Арнаутов Ўзбекистон телеграф агентлигининг директори Р. С. Сахибоев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари, республика пойтахти жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

Бироз дам олгандан кейин Вильям Широкий ва унинг ҳамроҳлари Свердлов номли концерт залидаги концертда ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ СОВНАРХОЗИДА

Тошкент маъмурий-иқтисодий райони Совнархозининг навбатдаги кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгаш Улуғ Октябрнинг 41 йиллигини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олиш ҳаракатини бошлаб берган илғор корхоналарнинг ташаббусини маъқуллади.

«Ўзбекуголь» комбинатининг бошлиғи ўртоқ Лебедков комбинат корхоналарида қисқартирилган иш кунига ўтиш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳақида ахборот берди. Бу тадбирни амалга ошириш мақсадида бир қатор ташкилий-техник тадбирлари белгиланган. Комбинатнинг бир группа ходимлари қисқартирилган иш кунига ўтиш соҳасида тўпланган тажрибаларни ўрганиш мақсадида Донбасс ва Уралдаги кўмир корхоналарида бўлдилар. Лекин шу билан бирга бу соҳада жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Жумладан, корхоналарнинг бошқарув структурасини соддалаштириш юзасидан етарли даражада иш олиб борилмаётир.

Бундан ташқари кенгашда бошқа бир қатор масалалар ҳам кўрилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг VI чақириқ VI сессияси 1958 йил 5 сентябрь соат 11 да Ўзбекистон давлат эстрада театри биносида (Навоий кўчаси 55) очилади.

Область Советининг депутатлари Ўзбекистон Давлат эстрада театрининг биносида 5 сентябрь соат 10 дан бошлаб рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

Янгийўлда «Пахта байрами» тантанаси. В. Салов фотоси.

Ҳосилнинг тезроқ пишиб етилиши учун барча тадбирларни тўла амалга оширайлик!

☆ ☆ ☆

РЕПОРТАЖ

Колхоз хонадони қувончга тўлди

Бугун колхоз қишлоқлари кўчалари нақадар файзли ва гавжум. Ҳозир ёз бўйи тер тўкиб қилинган фидокорона меҳнатнинг самараси кўзга ташланган пайт. Деҳқонлар, пахтакорлар бу ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олишга киришишдан олдин байрам қилмоқдалар.

Орджоникидзе районидаги Киров номли колхоздамиз. Колхоз қишлоғи эрта тонгдан бошлаб гавжум бўла бошлади. Ҳаммаёқ байрам либосида. Механизаторлар, колхозчилар пахта байрамини қувона-қувона байрам қилдилар.

Қишлоқ марказидаги қизил чойхона кишилар билан гавжум. Бу ерда дам олиб, гурунглашиб ўлтирганларнинг кўпчилигини нуроний чоллар — кекса пахтакорлар ташкил этади. Улар бу йил об-ҳаво пахтачилик учун анча ноқулай келганлиги, лекин шунга қарамай, колхозчилар, механизаторлар бир ёқадан бош чиқариб фидокорона меҳнат қилганликлари, мўл ҳосил етиштира олганликлари, эндиги ҳамма гап ана шу етиштирилган «оқ олтин»ни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олишда эканлиги тўғрисида суҳбатлашмоқдалар. Ҳамманинг юзида қувонч, лабларда табассум.

Биз асосий масалани четлаб ўтиб, кўпроқ колхозчилар тантанасини тасвирлашга берилиб кетибмиз. Дарҳақиқат, колхозда ҳосил мўл, шунчалик тантана қилиш, қувонишга арзийдими? Арзийди. Колхоз бу йил 850 гектар ерда пахта етиштирмоқда. Ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинган. Барча майдонлардаги ғўзалар оби-тобида парвариш қилиниб культивация, озиқлантириш, суғориш ишлари агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинган ҳолда ўтказилган. Шу туфайли ҳам ғўза тупларида мўл ҳосил тўпланган. Колхозчилар Кремлда олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшайлик деб астойдил меҳнат қилганлар.

Колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Мубор Йўлдошева бошлиқ бригадасида айниқса ҳосил мўл бўлибди.

Шу байрам арафасида ҳам Мубор опа тиниб тинчигиси келмас эди. Келинг, бир далаларимизни айланиб келайлик, таклиф қилди опа. Биз рози бўлдик. Мубор опа билан биргаликда пахта далаларини айлана бошладик. Кўмкўк пахтазор. Ғўза тупларида шиға-шиға кўсаклар. Колхозчилар, механизаторлар ҳамкорликда меҳнат қилиб, ғўза парваришини сифатли ўтказганликлари, об-ҳаво шароити билан боғлиқ бўлган қийинчиликларни матонат билан енгиб мўл ҳосил етиштириш учун барча зарур тадбирларни амалга оширганликлари кўриниб турибди. Қаҳрамон бошлиқ бригада аъзолари ҳақиқатдан ҳам пахта байрамига муносиб меҳнат совғалари билан етиб келибдилар.

— Колхозчиларимиз терим бошланишини орзиқиб кутишяпти, — дейди Мубор опа шинам қилиб безатилган дала шийпони ёнидаги хирмонни кўрсатиб. — тош-тарози, йўл ва кўприкларни ремонтдан чиқариб қўйдик. теримга шайланиб турибмиз. Техникадан ўринли фойдаланишда гап кўп экан, дейди Мубор опа. Биз механизация кучига суяниб мўл ҳосил етиштирдик.

Шу бригаданинг звено бошлиғи Пўлатхўжа Авлиёхўжаев билан суҳбатлашдик. Пўлатхўжа ака шу бригадада 7 йилдан буён сувчилик қилиб келмоқда. Унинг звеноси ўтган йили ҳар гектар ердан 43 центнердан ҳосил топширган эди. Бу йил эса 21 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 45 центнердан ҳосил йиғиб олишга аҳд қилинган. Звено далаларини айланиб, ғўзаларини кўрган киши уларнинг ўз аҳдлари устидан чиқишларига шубҳа қилмайди. Шу туфайли ҳам тантанада Пўлатхўжа ака дастурхон тўрида ўлтиришга ҳақлидир. Тажрибали бригада бошлиқларидан Эргаш Турсунов, Ғози Файзиев, Ўрозбоев ўртоқлар ўз меҳнатларидан мамнун ҳолда хурсанд бўлиб юришибди. Мўл ҳосил етиштирган экансиз ҳар қанча қувонсангиз арзийди, азамат пахтакорлар. Далавой Хусанов, Норқўзи Шертоев, Олим Саидхўжаев сингари ҳар бири минг гектарга яқин ердаги ғўзани культивациядан чиқарган механизаторлар ғўзани сувга қондириб, чопиқ қилишда бошқаларга ўрнак бўла олган Йўлдош Эшонқулов, Шоакрам Икромов, Саъдулла Хусанов, Тўлаш Қурбонов, Мастура Ортиқова, Мукаррам Тўлаганова, Жамила Ҳасанова сингари азаматларнинг меҳнатларига балли! Мана шулар мўл ҳосил етиштиришда фидокорлик кўрсатиб ишлаган эканлар, бугунги тантана—ҳосил байрамида ҳам дастурхоннинг тўрида ўтирибдилар.

Колхоз қишлоғида байрам либоси. Колхозчилар, механизаторлар, бригадирлар, звено бошлиқларининг ҳамкорликда қилган меҳнати ажойиб натижалар берганидек, бу кунги тантанадаги қувноқ қўшиқлар, серзавқ ялла лар бир-бирига қўшилиб кетиб ажойиб оҳанг пайдо бўлмоқда. Меҳнат гашти, нашъасини ифодаловчи юрак куйлари радиодан пахтакорларга атаб берилаётган куйларга ҳамоҳанг бўлиб, кенг пахтазорлар бўйлаб парвоз қилмоқда, узоқ-узоқларга эшитилмоқда. Бойлик яратувчи азаматлар ҳамма ерда пахта байрамини қувона-қувона нишонламоқдалар.

Н. РИХСИЕВ.

Пахта байрами кунларида

АНДИЖОН, 1 сентябрь. (ЎзТАГ). Орденли Андижон областининг шаҳар ва қишлоқлари чиройлик безатилган. Пахтакорларнинг традицион «Пахта байрами» ҳар бир меҳнаткаш оила учун қувончли воқеа бўлди. Пахта байрамининг биринчи кунида барча районлардан бир неча минг пахтакор, механизатор ва қишлоқ хўжалик мутахассислари область марказига йиғилди.

Шаҳардаги Навоий паркида байрам шарафига оммавий спорт мусобақалари ўтказилди, санъат усталарининг, колхоз ва совхозлардаги бадиий ҳаваскорлик коллективлари катнашчиларининг концертлари бўлди.

Андижонликлар қардош Қирғизистон меҳнаткашлари вакилларини хурсандчилик билан кутиб олдилар. Мўл ҳосил учун курашда қишлоқ меҳнаткашларига шефлик ёрдами берувчи саноат корхоналарининг донгдор кишилари Ленинск, Марҳамат, Олтинкўл, Избоскан ва бошқа районларининг пахтакорларига меҳмон бўлиб келдилар.

Андижонликлар миллий байрамни бу йил давлатга 475 минг тонна пахта топшириш тўғрисидаги мажбуриятни бажариш учун олиб борилаётган мусобақада янги муваффақиятлар билан нишонладилар.

ТЕРМИЗ, 1 сентябрь. (ЎзТАГ). Сурхондарё области жанубий районларининг пахтакорлари Пахта байрамини ялпи йиғим-теримга киришиш билан кутиб олдилар. Пахтанинг тез очилаётганлиги биринчи кундаёқ иш суръатини қизитиб юборишга имкон берди. Ангор районидаги Карл Маркс номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бозор Менглиев бошлиқ бригада байрам арафасида йиғим-теримга киришиб, биринчи кунёқ 10 тонна ингичка толали пахта терди. Донгдор пахтакор бригадаси давлатга 50 центнердан пахта топшириш мажбуриятини 10 октябргача бажаришга қарор қилди.

Байрам шарафига Термизда спортнинг миллий турлари бўйича спартакиада ўтказилди. Спартакиадада областнинг ҳамма районларидан юзлаб колхозчи ёшлар қатнашди.

ФАРҒОНА, 1 сентябрь. (ЎзТАГ). Фарғона областининг пахтакорлари ўз традицон байрамларини меҳнат соҳасида янги ғалабалар билан кутиб олдилар.

Пахта учун курашнинг тугалловчи даврига қадам қўйганлари ҳолда кўпгина колхоз ва совхозлар бундан аввал қабул қилинган социалистик мажбуриятларини қайтадан кўриб чиқмоқдалар.

Шу кунларда Фарғона байрамлардагидек безатилган. Яқиндаги колхозлардан бу ерга жуда кўп меҳмонлар келган. Улар «Спартак» стадионида ўтказилган спорт мусобақаларини қизиқиб томоша қилдилар. Кечқурун паркда халқ сайили бўлди.

Катта тўйга муносиб тўёна билан...

Шу кеча-кундузда колхозимиз қишлоғининг кўркига-кўрк, файзига файз қўшилган. Мўл ҳосил етиштириш иштиёқида ёз бўйи астойдил бел боғлаб ишлаган оналаримиз, отахонларимиз, йигит ва қизларимиз, миришкор сувчи ва азамат механизаторларимиз ўз ҳалол меҳнатлари гаштини сурмоқдалар. Пахта байрамини катта хурсандчилик билан ўтказмоқдалар.

Колхозимиз аъзолари бу йил 703 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 32 центнердан пахта топширишга аҳд қилган эдилар. Бугун барча майдонларимизда ана шу мажбуриятимизни қоплайдиган даражада етиштирилган ҳосил қувончимизга қувонч қўшмоқда.

Шу шодиёна кунларда катта тўйга муносиб тўёна билан келган колхозимизнинг илғор пахтакорлари номларини яна бир марта ҳурмат билан тилга оламиз. Ўртоқ Одил Хуршилов бошлиқ бригада аъзолари бу йил чигит экилган юз гектар янги ернинг ҳар гектаридан 21 центнер ҳосил етиштиришга аҳд қилган эдилар. Энди улар ҳар туп ғўзадаги кўсакларни чамалаб кўриб, давлатга 31 центнердан пахта топширамиз, демоқдалар.

Ғўза парваришида механизаторларимизнинг хизмати катта бўлди. Элибой Ҳайдаров, Равил Эшмуҳамедов, Ойхўжа Саидхўжаев, Иван Харкутов ўртоқларнинг ҳалол меҳнатлари, айниқса, тақдирга сазовор.

Колхозчиларимиз байрамни тўй, ўйин-кулги билан ўтказар эканлар, пахта йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Учта асфальтли хирмон тайёр. Қоп-қанор бут, торозулар шай. Биз эл-юрт олдида берган ваъдамизни ошириб бажариш учун бундан буён ҳам астойдил ишлай берамиз.

М. ЮНУСОВ.
Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси.

Теримни янги куч, янги ғайрат билан бошлаб юборамиз

Пахта байрами. Кўпчилик қатори бу байрамга бизнинг колхоз аъзолари ҳам далаларда мўл ҳосил етиштириш билан етиб келдилар. 1500 гектар ердаги ғўза узунасига 6 марта, кўндалангига 4, 5 марта культивациядан чиқарилди. Суғориш, озиқлантириш, чопиқни ҳам ўз вақтида сифатли бажариш учун ҳаракат қилдик. Бемалол айтиш мумкинки, гектаридан 25 центнердан ҳосил топшира оламиз.

Кеча қишлоғимиз ниҳоятда гавжум бўлди. Сайл, тантаналарда ҳаваскор санъаткорлар, халқ талантлари колхозчиларнинг хизматида бўлди. Мўл ҳосил етиштириш учун ёз бўйи тер тўкиб фидокорона меҳнат қилган пахтакорлар ҳосил байрамини қувона-қувона нишонладилар, меҳнат гаштини сурдилар. Колхоз марказида бўлиб ўтган тантанали йиғилишда мўл ҳосил усталари сўзга чиқиб бундан кейин нима иш қилмоқчи эканликларини гапириб бердилар. Кўп минг килограммчи чевар теримчилар ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар.

Биз Пахта байрамини нишонлар эканмиз, дала ишларини ҳам айрим бригадаларда давом эттирдик. Колхозчилар йиғим-теримнинг бошланишини ошиқиб кутмоқдалар. Бунинг учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилган.

И. ЖЎРАЕВ,
Бўка районидаги «Ленин йўли» колхози партия ташкилотининг секретари.

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК

Кўмкўк дала қўйнида оқ уйларингиз,
Пахтазорга ярашади бўйларингиз.
Оқ олтиндан тоғ-тоғ хирмон олмоқ учун
Кутлуғ бўлсин сиз бошлаган тўйларингиз.

Жон қизлар,
Чевар қизлар,
Эл жондан севар қизлар
Байрамингиз муборак!

Оппоқ олтин диёрида шодиёна,
Май байрами каби жўшар зўр тантана.
Уч миллионга аҳд қилган эл қаторида
Илдам борар ғайрати зўр қизлар яна.

Жон қизлар,
Чевар қизлар,
Эл жондан севар қизлар
Байрамингиз муборак!

Илғорларга ярашипти алвон байроқ,
Йўлларига гул сочилсин қучоқ-қучоқ.
Бўз йигитлар ақли шошар баҳслашганда
Ишда чечан, сўзда печан, йўли порлоқ

Жон қизлар,
Чевар қизлар,
Эл жондан севар қизлар
Байрамингиз муборак!

Эрта кузги булут сузар дармони йўқ,
Терим учун тайёрларнинг армони йўқ.
Бизда чевар саналмайди куз келганда
Оқ олтиндан бўлмаса гар карвони йўқ.

Жон қизлар,
Чевар қизлар,
Эл жондан севар қизлар
Ҳосил тўйи муборак!

Кўмкўк дала қўйнида оқ уйларингиз,
Пахтазорга ярашади бўйларингиз.
Оқ олтиндан тоғ-тоғ хирмон олмоқ учун
Кутлуғ бўлсин сиз бошлаган тўйларингиз.

Жон қизлар,
Чевар қизлар,
Эл жондан севар қизлар
Байрамингиз муборак.

Зоҳиджон ОБИДОВ.

Олмалиқдаги ремонт-механика заводининг коллективи Улуғ Октябрнинг 41 йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, иш суръатини тобора оширмоқда. Қурбон Раҳмонов мастерлик қилаётган смена коллективи айниқса юқори натижаларга эришаётир. Суратда (чапдан ўнгга): мастер Қ. Раҳмонов ёш токарь И. Кочетковга детални ишлаш процессини тушунтирмоқда.
С. Селимов фотоси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1958 йил сентябрь ойидан бошлаб иккинчи пул-буюм лотереясини ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Бу қарорга мувофиқ, лотерея билетлари давлат кредити ва омонат кассалари ишига ёрдам берувчи комиссияларнинг корхоналар, муассасалар ва колхозлардаги вакиллари орқали, шунингдек омонат кассаларида, алоқа муассасаларида, магазинларда, томошахоналарда, театр кассаларида, газета киоскаларида, ҳаво, темир йўл, автомобиль транспортининг билет кассаларида ва бошқа жойларда сотилади.

Лотерея билетлари ихтиёрилик принципига қаттиқ риоя қилинган ҳолда, аҳоли ўртасида оммавий тушунтириш ишларини кенгайтириш асосида тарқатилиши лозим.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети иккинчи пул-буюм лотереясини тарқатиш шартларини тасдиқлади.

Иккинчи пул-буюм лотереяси шартлари

Пул-буюм лотереясининг умумий суммаси 40.000.000 сўм миқдорида белгиланди. Ана шу суммага 5 сўмлик билетлар чиқарилади.

Лотереядаги ютуқларнинг умумий суммаси 16.000.000 сўмни ташкил этади.

Лотерея билетлари ҳар бири 5.000.000 сўмлик 8 та айрим разрядлар билан чиқарилади. Ҳар бир разрядда 10.000 серия (20.001 дан тортиб 30.000 гача) бўлади, ҳар бир серияда 100 билет (01 дан 100 гача) бўлади.

Ютуқлар тиражи 1958 йили 21-24 декабрда Тошкентда ўтказилади.

Тиражда 569.600 ютуқ, шу жумладан 15.520.000 сўмлик 568.720 буюм ютуғи ва 480.000 сўмлик 880 пул ютуғи ўйналади.

Буюм ютуқлари орасида саккизта «Москвич» автомашинаси, ИЖ-56 маркали саккизта мотоцикл, 24 пианино, «Темп-3» маркали 24 телевизор, 16 аккордеон, 40 та «ЗИЛ» ёки «Днепр» холодильниги, шунча миқдорда «Саратов-2» холодильниги, хотин-қизлар учун 16 та цигейка пўстини, 1.400 та оёқ ва қўл тикув машинаси, 320 гилам, 64 та «Волга» кир ювиш машинаси бор.

Пул буюмлари орасида минг сўмликдан 80 та ва 500 сўмлик 800 та ютуқ бор.

Буюм ютуғи чиққан лотерея билетининг эгаси буюм ютуғининг қимматини нақд пул билан олиши мумкин. Ўзбекистон ССР территориясида лотерея билетларига чиққан ютуқлар омонат кассалари ва савдо ташкилотларида тўланади.

Лотерея билетларига чиққан пул ютуқлари, буюм ютуқлари ўрнига пул олишни истаган кишиларнинг пуллари оммонат кассаларда тўланади. Буюм ютуқлари эгаларига савдо ташкилотлари орқали топширилади ёки юборилади. Буюм ютуқлари чиққан лотерея билетларини уларнинг эгаларидан омонат кассалари қабул қилиб оладилар.

Ютуқ чиққан пул-буюм лотереяси билетларининг бошқа иттифоқчи республикаларда бўлган эгалари пул ютуқларини, шунингдек 5.000 сўмгача бўлган буюм ютуқлари эвазига пулларни ҳар бир республика, область ёки ўлка марказининг марказий омонат кассасида олишлари мумкин.

Мазкур марказий омонат кассалари 5.000 сўмдан ортиқ буюм ютуқлари, пул ютуқларини ва 5.000 сўмдан ортиқ бўлган буюм-ютуқлари эвазига тўлаш учун пулларни талаб қилиб олиш учун ютуқ чиққан лотерея билетларини ҳам қабул қиладилар.

Лотерея билетлари ҳақини тўлаш учун 1959 йил 30 июнгача тақдим этилиши мумкин. Ана шу муддат ўтганидан кейин лотерея билетлари ўз кучини йўқотади ва тўлаш учун қабул қилинмайди.

СССР Ташқи ишлар министрлигида

28 августда СССРнинг Вашингтондаги элчихонаси АҚШ давлат департаментига нота юбориб, АҚШ ҳукумати томонидан лаборатория шароитида атом қуролини кўрсатмоқчи бўлиб ўтказадиган тажрибаларига ўз кузатувчиларини юбормаслигини айтди. Нотада айтиладики, «чекланган» миқдорда радиоактив қолдиқлар қолдирадиган ядро қуролини лаборатория шароитида намойиш қилиб кўрсатишда қатнашмоқ учун олимларни, матбуот вакилларини чақириш Қўшма Штатларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг обрўйидан, бу ташкилотнинг атом радиацияси таъсирини ўрганиш илмий комитетидан фойдаланиб атом ва водород қуроли синовларини янада давом эттиришни оқламоқ учун баҳона топиш мақсадини кўзда тутади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атом радиацияси таъсирини ўрганиш илмий комитети ўзининг яқинда эълон қилган докладида атом қуроли синовларини давом эттириш одамлар соғлиғига хатар туғдираётганлигини кўрсатиб ўтганлиги айниқса назарда тутилганида, — дейилади нотада, — Америка атом қуроли синовларини давом эттириши бундай хатар туғдирмайди, деган таассурот вужудга келтириш қийин гап.

Атом ва водород қуроли синовларини ҳамма жойда ва дарҳол тўхтатиш тўғрисида битим тузилишини талаб қилаётган Совет Иттифоқи, деб таъкидланади нотада, АҚШ ҳукумати томонидан атом қуролининг портлашини кўрсатмоқчи бўлиб ўтказиладиган намойишда қатнашиш учун ўз кузатувчиларини юборишни ўзига эп кўрмайди.

* * *

АҚШнинг Москвадаги элчихонаси 22 августда СССР Ташқи ишлар министрлигига нота юборган эди. Ядро қуроли синовларини тўхтатиш масаласи юзасидан музокаралар олиб бориш тўғрисида президент Д. Эйзенхауэрнинг баёноти шу нотага илова қилинган эди. Буюк Британиянинг Москвадаги элчихонасидан ҳам Буюк Британия ҳукуматининг нотаси ва бир хил мазмундаги баёноти олинди.

СССР Ташқи ишлар министрлиги 30 августда шу масала юзасидан АҚШ ва Буюк Британиянинг элчихоналарига жавоб нот алари юборди. СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Правда» мухбири саволларига берган ва 30 августда матбуотда эълон қилинган жавоблари тексти ноталарга илова қилинди.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг АҚШ элчихонасига юборган нотасида бундай дейилади: Совет Иттифоқи ҳукумати давлатларнинг атом ва водород қуроли синовларини абадий тўхтатиши ҳақида битим тузиш ва ана шу битимнинг ижросини тегишинча контроль қилиб туриш мақсадида 1958 йил 31 октябрда СССР, АҚШ ва Буюк Британия вакилларининг музокараларини бошлашга тайёрдир.

Нотада айтилганидек, Совет ҳукуматининг фикрича, Женева ана шу музокараларни олиб бориш учун энг мувофиқ жойдир. Музокараларнинг чўзилиб кетишига йўл қўймаслик учун Совет ҳукумати уларнинг давом этиш вақтини муайян муддат билан чеклаш тўғрисида олдиндан бамаслаҳат бир қарорга келишни таклиф этади. Совет ҳукумати бу муддатни икки-уч ҳафта қилиб белгилашни таклиф этади. (ТАСС).

Биноларни газлаштирамиз

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Совет Иттифоқининг газ саноатини янада ривожлантириш тўғрисида» деб чиқарган қарори Тошкент бинокорларини қувонтириб юборди. Республикамизнинг газ конларига бой эканлиги аниқланди. Эндиликда Бухоро областидаги Газли кони Ўзбекистон шаҳарларинигина эмас, шу билан бирга иттифоқимизнинг саноати ривожланган Челябинск, Свердловск, Чимкент, Жамбул, Фрунзе, Олмаота ва бошқа саноат марказларини ҳам арзон ёқилғи билан таъмин этади.

Ҳа демай Тошкент шаҳрининг кўп қаватли биноларида яшаётган меҳнаткашлар энг арзон ёнилғи — газни истеъмол қила бошлайдилар. Ҳозирги вақтда Тошкент шаҳрида қурилаётган барча кўп қаватли уй-жой бинолари газ трубалари ва плиткалари билан таъмин этилмоқда.

Биз тиклаётган Шота Руставели кўчасидаги 56 квартирали уй-жой биноси ҳам газ қувирлари ва тармоқлари билан тўла таъмин этилди. Тошкент шаҳрига газ келди дегунча бинода истиқомат қилувчилар ундан бемалол фойдалана оладилар. Шуниси муҳимки, газ буғ билан иситиладиган батареяларга нисбатан қарийб беш баравар арзонга тушади. Бундан ташқари газ коммунал хўжаликнинг бошқа соҳаларида ҳам кенг қўлланилади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёнилғининг энг тежамли бу турини ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришга катта аҳамият бериб халқнинг моддий ва маданий фаровонлигини оширмоқда. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг бу қарори бинокорлар олдига ҳам катта вазифалар қўяди. Қурувчилар уй-жой бинолари, саноат корхоналари ва бошқа маданий-маиший биноларни қураётганларида газдан максимал фойдаланишни назарда тутишлари керак.

К. АБДУРАҲМОНОВ.
32-қурилиш трестининг инженери.

Шаҳар газлаштирилмоқда

Чирчиқ шаҳридаги аҳоли яшайдиган уй-жой корпуслари газлаштирилмоқда. Якка тартибдаги хонадонлар билан бирга кўп қаватли биноларга ҳам газ установкалари ўрнатилаётир. Газдан фойдаланадиган уйлар ёнида 2,5 кубометр ҳажмли цистерналар ерга кўмилаётир. Бу цистерналарга суюлтирилган газ қуйилади. Шундан сўнг газ буғ ҳолатида трубалар орқали ошхоналар плитасига боради.

Ҳозир шаҳардаги 100 га яқин хонадон газдан фойдаланмоқда. Бир балон газдан 40-45 кун фойдаланилади. Яқин келажакда яна 60 та хонадонга газ плиталари ўрнатилади.

В. ПРИШЧЕПА.

Наряд хўжалигини мустаҳкамлаш керак

Кейинги йилларда республикамизда ва айниқса областимизда саноат корхоналари, уй-жой бинолари қуриш мисли кўрилмаган даражада ривожланиб бормоқда. Қурилиш ташкилотларида бинокорларнинг жуда катта армияси ишлаб турибди. Шуни айтиш кифояки, ҳозирги вақтда турли қурилишларда 200 дан кўпроқ касб эгаси бўлган минглаб бинокорлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бинокорлик ишларининг хилма-хиллиги, меҳнат турининг жуда кўп қисмларга бўлиниб кетганлиги ҳисоб ишларини бирмунча қийинлаштириб қўйди. Кўпгина қурилиш ташкилотларининг бухгалтериялари ва план бўлимларида бинокорларга иш ҳақи тўлашни ташкил этишда хатоларга йўл қўйилмоқда. Бунинг асосий сабаби шуки, қурилиш объектларида тузилаётган нарядларда бухгалтерия ишини қийинлаштирадиган чалкашликлар кўплаб содир бўлаётир.

Одатда прораблар ҳамда десятниклар бажарилган иш тўғрисида наряд тузаётганларида ҳар бир бинокорнинг икки ҳафта давомида бажарган ишини алоҳида-алоҳида табелга ёзиб борадилар. Бу система кўп йиллардан буён қўлланилаётганлиги сабабли бухгалтерия ходимларига ҳам, прорабларга ҳам осондек туюлади. Аслида эса наряд хўжалигининг бу системаси оқибатда жуда кўп чалкашликларни туғдиради.

Қурилиш ташкилотлари шу вақтга қадар янги тарифга ҳамда наряд хўжалигининг янги системасини жорий этиш имкониятини берадиган инструкцияга эга эмас. Бироқ баъзи илғор қурилиш ташкилотларидаги прораблар ишлаб чиқаришни комплекс ташкил этишлари натижасида наряд хўжалигини мустаҳкамлашга эришмоқдалар. Бундай мисолни «Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш трестидаги айрим комплекс бригадалар ишида кўриш мумкин. Бу ерда ҳар бир ишчи учун алоҳида табель тузилмайди, балки бутун бригада аъзоларининг 15 кун мобайнида бажарган иши юзасидан битта наряд тузилиб, бухгалтерияга оширилади. Комплекс бригаданинг бошлиғи эса ҳар бир бинокорнинг кундалик бажарган ишини ён дафтарчасига ёзиб боради ва ой охирида табелга киритади. Ишни ана шу зайлда ташкил этиш яхши натижалар бермоқда. Лекин, афсуски, ҳамма қурилиш ташкилотларида бу прогрессив метод кенг жорий қилинмаётир. Илмий-текшириш институтларининг экономистлари ана шу тажрибаларни умумлаштириб, бинокорлар ўртасида пропаганда қилмаётирлар.

Меҳнат ва иш ҳақини ҳисобга олиб боришда наряд асосий ҳужжат ҳисобланади. Бироқ баъзи қурилиш ташкилотларида наряд хўжалигини тўғри олиб боришга масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Оқибатда ортиқча иш ҳақи тўлаш ёки бинокорларга белгиланганидан кам ҳақ тўлашга йўл қўйилаётир. Бундан давлат ҳам, ишчилар ҳам жуда катта зарар кўрмоқда. Наряд хўжалиги тўғри ташкил этилмаган қурилиш ташкилотларида ишчи ва инженер-техник ходимларнинг қўнимсизлиги ҳам авж олади. Бунга бизнинг 3-қурилиш-монтаж бошқармаси мисол бўла олади. Бошқармадаги деярлик барча қурилиш объектларида наряд хўжалиги дуруст олиб борилмаётир. Шу йилнинг ўтган 7 ойи давомида қарийб юз минг сўм ортиқча маош фонди тўланган. Шуни айтиш керакки, 32-трест бўйича тўланган ортиқча маош фонди 1 миллион сўмдан ошади.

Трестга қарашли Янгийўл қурилиш-монтаж бошқармаси, 704, 976, 974-УНРлар ҳам 1958 йилнинг ўтган ойлари мобайнида жуда кўп миқдорда ортиқча маош фонди тўладилар. Шуниси ажабланарлики, 974-УНР (бошлиғи ўртоқ Реморенко) биргина июль ойининг ўзида 225 минг сўм ортиқча маош фонди тўлаган. Текширилганда шу нарса аниқландики, қурилиш объектларининг прораблари бажарилмаган ишлар учун наряд тузиб, ортиқча иш ҳақи олганлар. Яқинда ана шу масала юзасидан трестда кенгаш ўтказилиб, ўртоқ Реморенко қаттиқ огоҳлантирилди. Бажарилаётган ишлар устидан етарли назорат қилиб бормаганлиги ҳамда прораблар томонидан тузилаётган нарядларни текширмаганлиги учун 974-УНРнинг бош инженери ўртоқ Ерисенко ишдан олинди. Лекин бундай маъмурий жазолар бериш йўли билан наряд хўжалигидаги чалкашликларни тугатиш қийин, албатта. Бажарилган ишлар юзасидан тузилаётган нарядларнинг тўғри бўлиши учун энг аввал меҳнатни тўғри ташкил этиш лозим. Ҳар бир прораб нарядни ўз вақтида тузиши ва қурилиш бошқармаси бухгалтериясига кечиктирмасдан етказиб бериши керак.

Наряд хўжалигидаги чалкашликлар ва ортиқча иш ҳақи тўлашнинг асосий сабаби бажарилган ишнинг ҳажмини тўғри баҳоламасликда, тарифда белгиланган қатъий нормаларга риоя қилмасликдадир. Прораблар ва табелчилар наряд таблицаси ва 2-формани тўлдираётганларида бажарилган иш учун тўланадиган ҳақни бир-бирига солиштириб кўрмайдилар. Шу сабабдан ҳам белгиланган ойлик иш ҳақи фондидан ё тўла фойдаланилади, ёки ортиқча харажат қилинади. Маълумки агар ойлик иш ҳақи фонди нарядда ҳақиқий бажарилган иш миқдоридан ошиб кетган бўлса, қирқиб ташланади. Албатта, бу нарса ишчиларнинг норозилигига сабаб бўлади, негаки, нотўғри тўлдирилган наряд бошқатдан тузилиб, иш ҳақи камаяди. Булардан ташқари бинокорларга иш ҳақи тўлаш вақти кечикади. Масалан, 56 квартиралик уй-жой биносини қураётган бинокорлар июль ойи учун иш ҳақини 15 августда олдилар. Буни нормал бир ҳол деб бўлмайди, албатта. Агар прораб ва табелчилар нарядларни тўғри тузиб, уни ўз вақтида бухгалтерияга топширсалар, иш ҳақи ўз вақтида тўлаб туриладди.

Баъзан шундай ҳам бўладики, прорабларнинг масъулиятсизлиги орқасида объектда бажарилган ишлар шу куннинг ўзида ҳисобга олиб борилмайди. Натижада ишчиларнинг маоши улар кутганича бўлмай, озайиб кетади. Бу ҳол ҳам бинокорлар ўртасида қўнимсизликнинг авж олишига сабаб бўлади. Шунинг учун қурилиш-монтаж бошқармаларининг раҳбарлари ва айниқса бош инженер ҳамда ишлаб чиқариш бўлимларининг бошлиқлари наряд хўжалиги устидан қаттиқ назорат ўрнатишлари керак. Наряд хўжалиги қанча мустаҳкам бўлса, тўғри ва ўз вақтида тузилса, меҳнат унумдорлиги шунча ошади. Буни қурилиш ташкилотларининг бошлиқлари, партия ва касаба союз ташкилотлари сира унутмасликлари керак.

А. БАРБАРАШ,
32-трест 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг бош бухгалтери.

Янги ўқув йили машғулотлари бошланди

☆

Химия аудиториясида

Ўрта Осиё политехника институтининг химия-технология факультети. Бири-биридан кўркам бири-биридан озода кийинишган йигит ва қизлар институт биносига кириладиган зинадан шаҳдам қадам ташлаб кўтариладилар, коридорда дарс жадвали ёнига келиб тўхтайдилар-да, дафтарчаларига нималарнидир ёзиб оладилар.

Соат 8. Биринчи дарсга кириш звоноги жаранглаши билан коридорлар бўшаб қолди. Сал ўтмай аудиторияларда ўқитувчи, профессорларнинг салмоқли лекция ўқиган овозлари эшитила бошлади.

Турли-туман шиша, пластмассдан ясалган идишчалар ойнакор шкаф ичига, столлар устига тартиб билан қўйилган аудитория. Хонада институтга биринчи қадам қўйган студентлар ўтиришибди. Уларнинг бутун диққат-эътибори химия ўқитувчисининг сўзларига қаратилган.

— Бугунги дарсимиз лаборатория реактив асбоблари билан танишишдан иборат, — деб сўз бошлайди ўқитувчи ўртоқ Қ. Иброҳимов. — Мана бу бюретка турли эритмаларнинг ҳажмини ўлчашда қўлланилади, буниси эса эксекатор — иссиқ моддаларни совутиш учун қўлланилади.

Ўқитувчи шу тартибда студентларни лабораториядаги асбоблар билан бирма-бир таништириб чиқди.

Бўлажак кимёгарлар эса дам асбобларга, дам ўқитувчига қараб унинг айтганларини яхшилаб уқиб олишга тиришар эдилар.

Биринчи сентябрь куни институтнинг бошқа факультетларида ҳам дарслар ана шу тарзда бошланди.

Бўлажак ҳамширалар

Охунбобоев номидаги республика медицина билим юрти студентлар билан гавжум. Коридорда турган студентлар билим юртининг аудиторияларига биринчи марта қадам қўйган янги студентлар.

Аудиториялар ўспирин йигит ва қизлар билан тўла. Уларнинг кўпчилиги ишлаб чиқаришдан, Совет Армияси сафидан қайтиб келганлар. Мана фельдшер-лаборантлик группасида ўқитувчи София Агеева химиядан дарс ўтмоқда. Унинг биринчи дарси химия фани ва унинг вазифалари, физик ва кимёвий ҳодисаларни тушунтиришга қаратилган.

Студентлар ўқитувчининг лекциясини диққат билан эшитиб конспект олмоқдалар. Физиология, биологиядан ўқилган лекциялар ҳам мароқли ўтди.

Билим юртининг фельдшерлик, санитар-фельдшерлик, тиш техниги, фармацевтика группаларида ҳам лекциялар қизғин бормоқда. Лекцияларнинг қизиқарли ўтиши учун барча имкониятлар яратилган. Аудитория ва лабораториялар кўргазмали материаллар, ҳархил медицина аппаратураси билан жиҳозланган.

— Бу йил билим юртига тўрт юз йигит ва қиз қабул қилдик. Уларнинг кўпчилиги Қашқадарё, Сурхондарё, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССРдан. Биз айниқса ўзбек қизларидан кўпроқ қабул қилишга алоҳида эътибор бердик. — дейди билим юртининг директори ўртоқ Хасан Ғафуров.

Бўлажак ҳамширалар янги ўқув йилини мамнуният билан кутиб олдилар.

С. ТИЛЛАХЎЖАЕВ.

Суратда: Октябрь районидаги 59-мактабнинг 4-«В» синфида ўқитувчи ўртоқ Нафиса Абдуллаева дарс олиб бормоқда.

А. Палехов фотоси.

Биринчи қўнғироқ

Атрофи кўмкўк дарахтлар билан ўралган мактаб биноси ўқувчилар билан гавжум. Булар дастлабки қўнғироқ чалинишини сабрсизлик билан кутар эдилар. Эндигина мактаб қучоғига қадам қўяётган етти ёшли болаларни юқори синф ўқувчилари ва ўқитувчилар меҳрибонлик билан қарши олишар ва уларни етаклаб ўқитувчилари билан таништиришарди. Шу пайт мактаб радиоузели орқали ўқувчиларнинг ҳаммаси мактаб ҳовлисига тўпланишлари эълон қилинди. Ўқувчилар кенг ҳовлига тўпландилар.

Мактаб директори ўртоқ Ф. Пўлатов ўқувчиларни янги ўқув йили бошланиши билан қизғин табриклади. Ўқувчиларни аъло ўқишга чақирди.

Соат 8 ярим бўлганида дастлабки қўнғироқнинг овози ўқувчиларни синфга, дарсга чорлади.

Биринчи синфнинг биринчи дарси. Кичик ёшдаги ўқувчилар парталарда ўлтиришарди. Ўқитувчи Т. Сулаймонов ўқувчиларга бир назар солиб:

— Қани болалар, сизлар билан мактаб интизоми ҳақида сўзлашиб олайликчи, — дарсни бошлади кекса ўқитувчи, — болаларни бўйига қараб ўтирғизиб чиққач.

Болалар ҳурмат билан ўқитувчининг сўзларига диққат қилиб қулоқ солишар, ўқувчилар қоидасини тезроқ ёдлаб олишга ошиқишарди.

Булар Янгийўл районидаги 15-ўрта мактабнинг эркатойлари. Мактаб коллективи бу янги ўқув йилини катта тайёргарлик билан кутиб олди. Бу йил мактабга 102 кишидан иборат биринчи синф ўқувчиси қабул қилинди.

О. САЙДАМИНОВ.

* * *

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 109-ўрта мактаб ҳовлиси байрамлардагидек ясаниб, бўйинларига қип-қизил галстуклар таққан ўқувчилар билан гавжум. Группа-группа бўлиб турган қувноқ ўқувчилар бир-бирлари билан қизғин суҳбатлашмоқдалар. Улар ёзда олган таассуротларини бир-бирларига сўзлаб бермоқдалар.

Шу пайт чалинган қўнғироқнинг жарангли овози уларнинг қизғин суҳбатларини бўлиб, синфга чорлади.

Дарс бошланди. Ўқитувчи ўртоқ Т. Мирзаева 2-«Б» синфга кириб келади. Болалар ўринларидан туриб ўзларининг севимли ўқитувчиларини хурсандлик билан қарши оладилар. Ўқитувчи улар билан самимий сўрашар экан:

— Дарсни «ёз хотиралари» деган темадан бошлаймиз деди.

— Сен айтчи Миржалил, ёзги каникулни қандай ўтказдинг?

— Мен пионерлар лагерида дам олдим, — дейди у ва лагерда олган таассуротлари ҳақида ҳаяжон билан сўзлаб берди. Ундан сўнг яна бошқа ўқувчилар ҳам яхши дам олганликлари ҳақида гапирадилар.

Биринчи дарс болаларнинг ёз хотиралари ҳақидаги қизғин суҳбат билан тугади.

Э. АБДУЛЛАЕВ.

* * *

Эрта куз тонги. Соат 7 ярим бўлмасданоқ байрам либосини кийган ўқувчилар мактаб ҳовлисига тўпланишди. Улар орасида мактабга биринчи қадам қўяётган кичик ўқувчилар ҳам бор.

Шу пайт кимдир «ҳамма ўқувчилар мактаб биносига!» деб қичқирди. Ўқувчилар саф бўлиб турдилар. Мактаб директори ўртоқ Юсуф Мўминов:

— Ўқувчилар, янги ўқув йилингиз қутлуғ бўлсин! Бу янги ўқув йилини яхши ва аъло баҳолар билан якунлашингизда сизларга муваффақиятлар тилайман, — деди у.

Калинин районидаги 27-ўрта мактаб коллективи 1958/59 ўқув йилида таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш, политехник таълимни тўла амалга ошириш учун катта тайёрлик ишлари олиб борди. Бу соҳада мактабни оталикка олган Тошкентдаги Образив заводи коллективи катта ёрдам берди. Завод коллективи ташаббуси билан ўтган йили мактабда ташкил қилинган токарлик, слесарлик станоклари янги ўқув йили учун қайтадан ремонт қилинди, устахоналар кенгайтирилди. Ўқувчилар янги ўқув йилидан бошлаб мана шу устахоналарда амалий машғулотлар ўтказадилар.

М. ОРТИҚОВ.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ЯНГИ ТРАНСКИОСКА

Янгийўлдаги ғишт заводлари бошқармаси территориясида янги транскиоска ўрнатилди. Киоскага қўйилган трансформатор 800 киловатт қувватга эгадир. Янги транскиосканинг ишга туширилиши туфайли корхоналарнинг тўхтовсиз ишлаши таъминланди. Бошқарма атрофидаги турар-жой корпуслари ва бошқа хонадонлар ҳам энди электр энергиясидан истаганча фойдаланаверадилар.

КОЛХОЗЧИЛАР УЧУН ЛЕКЦИЯЛАР

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг Тошкент область бўлими лекторлари районларга бориб, колхозчиларга турли темаларда лекциялар ўқиб турадилар. Яқинда бўлимнинг лектори ўртоқ Юнусов Верхне-волинск районидаги «Победа» колхозига борди. Лектор дала шийпонларида колхозчилар учун «Халқаро аҳвол» ва «Ватанимизга кўпроқ оқ олтин етказиб берайлик» деган темаларда лекциялар ўқиди. Колхозчилар мазмунли лекцияларни эътибор бериб тингладилар.

И. Баратов.

ПОСЁЛКА ОБОД БЎЛМОҚДА

Оҳангарон шаҳридаги Тешиктош посёлкаси борган сари обод бўлмоқда. Посёлкада яқинда 6,5 минг томлик китоб фондига эга бўлган янги кутубхона ва газета-журнал сотувчи киоска очилиб, ишга туширилди. Катта насос станцияси қурилиши ҳам тамомланиб, бутун посёлка тоза сув билан таъминланадиган бўлди. Қишлик клуб, 120 ўринлик болалар боғчаси ва ҳаммом бинолари ҳам битиш арафасида турибди.

А. Кўкиев.

Аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик

Ўзбекистонда 1959 йилдан бошлаб ўтказиладиган Бутуниттифоқ аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик қизитиб юборилди. Республика босмахоналарида зарур ҳужжатлар рус, ўзбек ва қорақалпоқ тилларида босиб чиқарилди. Область, шаҳар ва қишлоқларнинг чегараларини аниқлаб берадиган маъмурий карталар тузиб чиқилди. Қишлоқ районлари ва шаҳар типидаги посёлкалар учун схематик карталар ва уй-жойлар кўрсатилган планлар тайёрланди.

Ўзбекистонда ҳаммаси бўлиб 530 та рўйхат олиш бўлими, 16 минг 800 дан ортиқ инструкторлик ва ҳисоблаш участкалари ташкил этилади.

Рўйхатга олиш ишида ёрдам берадиган олий ўқув юртларининг студентлари ва техникум ўқувчилари, мактаб ўқитувчилари, колхоз ва совхозлардан ажратилган ҳисобчилар учун шаҳарларда ва район марказларида махсус курслар ташкил этилади. (ЎзТАГ).

БИР ШИКОЯТ ИЗИДАН

ЯСАМА ОДАМЛАР

Бир куни Сирдарё район милиция бўлимига хўжалик ҳисобидаги комиссион магазин ҳақида шикоят тушди. Бу шикоятда фақат давлат нархида 8 сўм 30 тийин турадиган шакарни 12 сўмдан сотилаётгани кўрсатилган эди.

Бу ғайри қонуний ҳаракат милиция ходимларининг дарҳол эътиборини жалб қилди. Милиция бўлимининг ходими ўртоқ Соғиндиқов бу шикоят юзасидан иш қўзғади. У дастлаб 3,5 тонна шакар туширилган омборни печатлаб ҳужжатларни бирма-бир текширишга киришди. Лекин бу ҳаракатлардан ҳеч қандай натижа чиқмади. Хўжалик ҳисобидаги комиссион магазин бухгалтери Михаил Ефимович Шереметовнинг қўлидаги ҳужжатларда ҳеч қандай жиноят изи кўринмасди. Унда шакар қаердан, кимдан ва неча пулдан сотиб олинганлиги, шакар сотган кишиларнинг адреслари, ҳужжатлари аниқ кўрсатилган. Магазин мудири Василий Иванович Таранов ва унинг бухгалтери Шереметов зўр бериб бу иш ҳаммаси қонуний, ҳеч қандай қалбакилик йўқ, ҳамма ҳужжат жойида, дер эдилар.

Милиция ходимлари бу иш устида кун бош қотирдилар. Лекин илингудек бирор фактни қўлга киритолмадилар. Бошланган ишни охиригача етказиш, шубҳаларни ечиш, шикоятнинг тўғри ёки нотўғрилигини ҳал қилиш лозим эди. Шунинг учун бу иш милиция терговчиси ўртоқ Нурмат Айтбоевга топширилди.

Терговчи ўртоқ Айтбоев дарҳол шакар сотиб олинган жойга, Қозоғистоннинг Жамбул областидаги Жували районига жўнади. Лекин у ерда шакар сотдик деб қўл қўйган, адресларини шу районда деб кўрсатган кишиларнинг бирортаси топилмади. Демак, ҳужжатларда шакар сотди, деб кўрсатилган кишилар аслида бўлмаган. Ҳаммаси ясама, қалбаки одамлар бўлиб чиқди.

Бундай одамлар бўлмаса, шакарни ким сотиши мумкин. Буни кимдан сўраб қандай аниқлаш мумкин? Терговчи Айтбоев қанд заводига боради. Кимларга ва қандай ташкилотларга шакар берилганини аниқлайди. Жумладан, шу райондаги Ленин номли колхоз ҳам заводдан шакар олган экан. Терговчи колхоз раҳбарлари билан суҳбатлаша бошлайди.

— Заводдан олинган шакарни нима қилгансизлар?

— Сотиб юбордик.

— Кимга?

— Мана ҳужжатлари бор. 899 номерли ҳужжат билан шу йил 9 июлда Сирдарё районидаги хўжалик ҳисобидаги комиссион магазин агенти Борис Исҳоқовга сотилган.

— Бир килограммини неча пулдан сотдингиз?

— 8 сўм 50 тийиндан. Пулини нақд олдик. Исҳоқов бу шакар учун 9373 сўм тўлаб кетди.

Лекин Исҳоқов мана шу сотиб олинган шакарни бошқа қалбаки ҳужжат тузиб Сирдарё район хўжалик ҳисобидаги комиссион магазинга 12 сўмдан ўтказган.

ЯНА БИР ЖИНОЯТ

Терговчи Айтбоев ҳамон Жували районини айланиб юрар, шу жиноятга доир бошқа фактларни қидирарди. Бир куни у Совстянов ишлайдиган 6-магазинга папирос олиш учун киради. Магазин мудири томат сотиш билан банд эди.

— Томатнинг килограмми неча пул?

— 4 сўм 50 тийиндан, — жавоб берди магазин мудири.

— Мунча қиммат. Факторини кўрсак бўладими?

— Фактори йўқ. Бу Сирдарё районидан келган.

Маълум бўлишича Борис Исҳоқов 18 июнда 43-қалбаки ҳужжат билан 2083 килограмм томатни 4 сўм 50 тийиндан нарх қўйиб, Сирдарё сельпоси номидан сотган. Аслида эса бу томатни Б. Исҳоқов Орджоникидзе район «Заготконтора»сининг 2-базасида ишловчи дўкон мудири Иброҳимовдан, Оржоникидзе посёлкасининг Сельмаш кўчасидаги 14-уйда турувчи Маликовдан ва «Ташкопторг»нинг 3-сабзавот дўкон мудири Яҳёевлардан 2 сўм 70 тийин — 3 сўмдан сотиб олган ва бу томатни Сирдарё сельпоси номидан Қозоғистонга олиб бориб сотган.

Яна шу магазиннинг агенти Константин Романович Даманский ҳам 1288 килограмм томатни шу нархда сотган. Бундан ташқари Даманский Қорасув районидаги Максим Горький номли колхоз аъзоси Малик Юсуповдан бир сўмдан 1,5 тонна карам олиб, Қозоғистонга олиб бориб 3 сўмдан сотган.

Мана шундай мўмай фойда кетидан югуриб юрган ниқобли бу савдогарлар Қозоғистонга икки марта бориб келганлар. Исҳоқов бу бориб келишдан 12 минг 799 сўм фойда қилган. Даманскийнинг фойдаси ҳам бундан кам эмас.

ТАРАНОВ ЧАП БЕРМОҚЧИ

Даманский бир вақтлар савдо ташкилотларида ишлаб жиноят қилгани учун қамалиб чиққан. Умуман у савдо системасида ишлаши мумкин бўлмаган одам. Лекин Таранов Даманскийни хўжалик ҳисобидаги комиссион магазинига агент қилиб ишга олади. Область матлубот союзи бундан хабардор бўлгач, шу йил 13 мартда Даманскийни ишдан бўшатади. Бироқ Таранов Даманскийни ишдан бўшатиш ҳақида расмий буйруқ берган бўлса ҳам, уни ишдан четлаштирмайди. У қамоққа олинганга қадар Таранов паноҳида ишлаб юради. Ҳатто Таранов Даманскийни 4 июнда Исҳоқов билан қўшиб Қозоғистонга командировкага юборади.

Даманский билан Исҳоқов хўжалик ҳисобидаги комиссион магазиннинг агенти сифатида ўзларининг жиноий ишларини амалга ошира берадилар. Исҳоқов Велики-Алексеевскидаги автобазага қарашли ШЦ 32-99 номерли машинадан фойдаланади. Даманский эса область матлубот союзининг автобазасидан ЭХ 41-82 номерли машинани ишлатади. Машинадан фойдаланганлиги учун автобазалар магазиндан 3892 сўм пул талаб қилади. Бу пулларни магазин бухгалтери Шереметов, магазин мудири Таранов Исҳоқов билан Даманскийлардан тўла тутиб қолиш ўрнига, фақат 666 сўм ушлаб қолади. Шундай қилиб бу савдогарлар ўзларининг шахсий манфаатлари учун қилган бу ишларида фойдаланган машиналарнинг кирасини ҳам магазин ҳисобидан тўлатганлар. Бунга Таранов билан Шереметов ёрдам қилган. Ҳолвани ҳаким еган-у, калтакни етим.

Шундай қилиб, Таранов Исҳоқов билан Даманский каби жиноятчиларга кенг йўл очиб бериб қолмай, балки улар билан бир тан бўлиб ҳаракат қилган. Аммо ҳозир бу жиноятлар тергов органлари орқали очиб ташлангач, Таранов ўзини омон асраб қолиш учун турли найранглар ишлатиб, чап беришга уринмоқда.

Таранов фақат бу жиноятчиларгагина эмас, бошқа олғирларга ҳам шерик.

Таранов 1957 йил 1 майда Раҳим Мамаёров деган бир шубҳали кишига «Малик» совхозининг рабкоопидан 22 минг сўмлик товарни олишга ишонч хати беради. Мамаёров эса шу молларни олган заҳоти ғойиб бўлади.

Сўнгра, Таранов Николай Федорович Присвер деган кишини магазинга омбор мудири қилиб қўяди. У тўрт минг сўм растрат қилгач, унга нисбатан дарҳол чора кўриш ўрнига магазинга агент қилиб тайинлайди.

Сирдарё районидаги Таранов мудир бўлган хўжалик ҳисобидаги комиссион магазин давлат ва халқ манфаатига қарши, ўзларининг фақат шахсий манфаатларини кўзлаб иш кўрувчи бир гуруҳ харомтомоқ ва жиноятчиларнинг уясига айланиб қолган. Бу муғомбир жиноятчилар тумшуқларидан илинди. Улар энди халқ суди олдида жавоб берадилар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Коллектив шаънига доғ тушурувчилар“

Газетамизнинг шу йил 5 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола босилиб, унда Тошкент транспорт машинасозлиги заводи коллективи орасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар бўшаштириб юборилганлиги, бунинг натижасида айрим ишчиларнинг ичкиликбозликка берилиб, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузаётганликлари танқид қилинган эди.

Завод партия бюросининг секретари ўртоқ Браиловнинг редакцияга хабар қилишича, мақолада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Коммунист А. И. Пономаревнинг КПСС аъзосига нолойиқ хулқи завод партия бюроси мажлисида муҳокама қилиниб, унга қаттиқ виговор эълон қилинган. 15 августда ўтказилган умумзавод партия йиғилиши партия бюросининг бу жазосини бир овоздан маъқуллаган. Шунингдек Рунов, Самиев, Калашников ва Корниловларнинг хулқи ҳақидаги масала цех коллективларининг йиғилишларида муҳокама қилинган.

Завод партия бюроси коллектив ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни яхшилаш масаласига бағишлаб цех партия ташкилоти секретарларининг кенгашини ўтказган ҳамда бу соҳада ёрдам бериш учун партия бюроси аъзолари цехларга бириктирилган. Шу йил 9 сентябрда завод ишчилари, уларнинг оила аъзолари ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш масаласини муҳокама қилишга бағишлаб умумзавод партия йиғилишини ўтказишга қарор қилинган.

САОДАТ

(ҲИКОЯ)

<>

Правление идораси олдида чақчақлашиб ўтирган тўрт-беш киши уйларига тарқалишгач, ҳаммаёқ жим-жит бўлиб қолди. Тун сукунатида радиодан эшитилаётган ёқимли куй кишида ажойиб туйғуларни қўзғаб юборади. Гўё бугун борлиқ бир гўдаг-у, уни ана шу куй аллалар эди.

Шу пайт эшикни аллаким тортинчоқлик билан секин чертди. Очдим. Ўрта бўйли, оппоққина, қош-кўзи қоп-қора, оқ шойи халат кийган бир йигит мен билан қадрдонларча кўришди. Ичкарига таклиф қилдим.

— Анвар, — деб таништирди йигит ўзини. Мен ҳам исмимни айтдим. Қора сочлари фуражкасининг остидан чиқиб турган йигит менга қандайдир танишдек туюлди.

У билан анча маҳалгача суҳбатлашиб ўтирдик. Йигит ўзининг мулойим илиқ сўзлари билан менда чуқур ҳурмат уйғотди. Анвар мактабга илмий мудир бўлиб ишга келган экан. «Педагогика институтининг тарих факультетини битирдим. Қишлоқда ишлаш учун келдим» деди у кулиб. Анвар гапирганида секин жилмайиб қўяр эди. Шу куни кечаси у бизникида тунаб қолди.

Анвар хушмуомала, ёқимтой йигит экан. У бизнинг уйимизда тура бошлади. Иккимиз худди ака-ука сингари яқин бўлиб кетдик. Бўш вақтимиз бўлди дегунча шахмат ўйнаймиз, балиқ овлашга борамиз, хуллас бир-биримизга жуда ўрганиб қолдик.

Кунлар кетидан кунлар билинмай ўтиб борарди. Анварнинг иши ҳам анча кўпайиб кетди. Мактабдан ташқари у колхоз агитпунктига раҳбарлик қилар, далаларга чиқиб, колхозчиларга ҳар хил темаларда лекциялар ўқиб берар, баъзан эса колхоз радиоузели орқали ота-оналар учун суҳбатлар ўтказарди. Одамлар Анварни жуда тез таниб олдилар. Уни яхши ҳурмат қилишар, кўпинча қўярда-қўймай уйларига олиб кетардилар. Анвар эса:

— Бу колхознинг одамлари жуда меҳмондўст кишилар экан, — деб қўяр эди.

Кейинги вақтларда Анварда бир хил ўзгаришлар сеза бошладим. У, баъзан ишдан касал бўлгандек руҳан эзилган, маюс, кўзлари ғамгин ҳолда қайтарди. Анварда мендан яширишга уринган аллақандай сир борлигини пайқардим. Аммо мен ундан шу сир тўғрисида сўраганимда у доимо «йўғ-е, сизга шундай туюлаётгандир» деб бепарво жавоб қайтарарди. Мен эса унинг қаттиқ қийналаётганини аниқ сезардим. Қўлимдан келса унга ёрдам бергим келарди.

Бир куни ишдан келиб костюмимни тозалаш учун унинг хонасига чўтка сўраб кирдим. Иш столи устидан чўтканни олаётиб кўзим жимжимадор қилиб ёзилган «Саодат» деган сўзга тушиб қолди. Қайрилиб Анварга қарадим. У кроватда ухлаб ётарди. Назаримда ўша мен сезган номаълум сирлар унинг юзида намоён бўлгандек. Секин чиқиб кетаётиб унинг бирдан «Саодат, кечир мени азизим» деган ғамгин овозини эшитдим. Уйғотиб Саодат ҳақида сўрагим келди-ю, лекин ботина олмадим. Майли ухласин, чарчаган, ором олсин. Барибир Саодат тўғрисида билиб оламан.

Баҳор эди. Оппоқ бўлиб гуллаган ўриклар кишининг қалбида аллақандай нозик ҳислар уйғотади. Шундай кунларнинг бирида Анвар иккимиз анча маҳалгача шахмат ўйнаб ўтирдик. Ташқарида соф ҳаво, осмон мусаффо, онда-сонда сузиб юрган оқ булутлар гўё тўлин ой билан «ўйнашар» эди. Ҳовлимизнинг орқа томонидаги катта ариқда лим-лим сув оқмоқда. Ундан наридаги ўтлоқда эса кўмкўк майсалар тиззага уради.

Анвар иккимиз майсазор томон бордик... У билан бирга муздек майса устига ўтирдик. Анвар мактабдаги ишлар тўғрисида гапира кетди. Ҳар куни қизиқиб эшитадиган бу гаплар бугун негадир менга ёқмай турибди. Менинг Саодат тўғрисида сўрагим, суриштириб билгим келарди.

— Анвар, — дедим мен секингина, — сиздан бир нарсани сўрайман, лекин яширишга ҳаракат қилманг.

— Айтинг, — деди у, ўйчанлик билан.

Мен Саодат тўғрисида сўрадим. Анварнинг юзи бирдан ўзгарди. Кўзлари ғамгин чўкиб, ундаги доимий кулиб турувчи қувноқлик абадий йўқолгандек бўлди. У бир тутам ўтни юлиб олди-да, анча маҳалгача уни эзғилаб ўтирди, сўнг қошларини маънодор бир чимирди-ю, аста сўз бошлади.

— Бу узоқ тарих, — лекин сўрамасангиз ҳам барибир сизга айтиб бермоқчи эдим.

... У пайтда институтнинг III курсида эдим. Бизнинг факультетда олмаоталик бир қиз ўқирди. У ўзининг дилраболиги, хушмуомалалиги, аъло ўқиши билан студентлар ўртасида ҳурмат қозонган эди. Саодат ҳамиша хушчақчақ ва ширин сўз эди. Кейинчалик менда бу қизга нисбатан алла қандай бир ҳис уйғониб ороми-қароримни олиб қўйди. Мен уни севиб қолган эдим. Доимо у билан бирга бўлгим, ҳар бир ишда унга ёрдамлашгим келарди. Иккаламизнинг муносабатимиз бора-бора яхшилана борди. Ниҳоят мен уни севиб қолганимни ҳис қила бошладим. Лекин қанча кўп ҳаракат қилсам ҳам, журъат этиб унга қалбимдагини очиқ айта олмадим. Ярим йиллик имтиҳонлар тугаб қиз уйига дам олиш учун кетди. Ўн кунлик каникул нақадар узоққа чўзилди! Ниҳоят Саодат келадиган кунда уларнинг ётоғига бордим. Эшик олдида турган ётоқ қоровули — Ғанибой ака мени анча гапга солди. Ҳазилкаш киши эди-да, роса уялтирмоқчи бўлди.

— Ҳали у дилбарингиз келгани йўқлар.

— Қандай дилбар экан у сиз айтган.

— Ҳа, биламиз, ҳаммасини биламиз.

Мен индамасдан ётоқхонага кириб кетдим. Ўзимча бугун албатта Саодатга қалбимда бор гапнинг ҳаммасини бирма-бир айтиб бераман, деб аҳд қилдим. У мендан юз ўгириб кетмас ахир!

Саодат билан хона эшиги олдида учрашдим. Омонлашдик. Қиз мени ётоғига таклиф этди. Кираётиб ҳаяжонланганимдан остонага қоқилиб андак бўлмаса йиқилиб кетаёздим.

Ўша куни Саодат билан кинога бордик. Яхши кино экан. Қайтишда Саодатга:

— Яёв кетайлик, гаплашиб борамиз, — дедим. Бу гапни айтдим-у, тилимни тишлаб қолдим. Гўё у менинг нима демоқчилигимни билиб қолаётгандай. Ётоқхонага пиёда қайтдик. Орамизда айтарлик гап ҳам бўлгани йўқ. Гоҳо-гоҳо бир-биримиз билан кўз уруштириб қўямиз. Ётоқ дарвозасига ҳам етай деб қолдик. Мен Саодатнинг қўлидан секин ушладим. Тўхтадик.

— Сизга бир нарса айтай, аммо хафа бўлмайсиз.

— Айтинг, — деди Саодат юзимга ялт этиб қараб.

— Саодат, иккимизнинг олдимизда бор масала... Мен сизни...

Шу вақт қиз қўлини бирдан тортиб олди-да, бир оғиз ҳам сўз айтмай ётоқ томон чопқиллаб кетди. Кўз олдим қоронғулашиб, Саодатнинг сал қизарган юзидан бошқа ҳеч нарсани кўра олмай қолдим. Бутун вужудимни умидсизлик эгаллади. Бошим айланди, гандираклаганимча уйга томон йўл олдим. Миямда эса «Чавандоз қиз» киносида айтилган «Орзуларим бир хаёл экан-..» деган ғамгин сўзлар ҳукмрон эди. Энди нима қилиш керак. Менинг ҳам орзуларим бир хаёл эканда!

Эртасига эрталаб лекцияга кетаётганимда Саодат бирдан чақириб қолди. Унга бир қарадим-у, йўлда давом этдим.

— Анвар ака, — дея чақирди қиз, — тўхтанг.

Тўхтадим. Қиз мен билан ҳар галдагидек кўришди-да:

— Кеча маст эдингиз-а, майли ҳечқиси йўқ, — деб қўйди.

Мен ҳайрон бўлиб:

— Ичмайман-ку, — дедим.

Шундан сўнг, менга туюлишича, бизнинг муносабатларимиз янада самимийроқ бир тус ола борди. Ҳар бир кун бизга чексиз лаззатли туюлар, гўё дунёда биздан бахтлироқ киши йўқдек. Бир куни дўстим Пўлат мен учун муздан совуқ бўлган хабар келтирди. Унинг айтишича, бошқа институтда Саодатга ҳамшаҳар бўлган бир йигит ўқирмиш. Иккови бир-бирини севармиш. Буни Пўлат далил исботлар билан айтиб берди. Ҳатто иккисининг кинога тушганини ҳам Пўлатнинг ўзи кўрибди. Йигитнинг исми Султон, фамилияси Бекбоев эмиш. Баданимдан совуқ тер чиқиб кетди. Ётоқ томон қандай югуриб кетганимни билмайман. Лабларим фақат «ноҳатки» деб пичирларди. Ётоққа етай деганимда бошимга бир фикр келди-ю, яна орқамга қайтдим. Бунга ошиқишнинг нима хожати бор?! Саодат билан ҳар гал учрашганимда унда ҳеч қандай қалбакилик сезмасдим. У доимо қувноқ, шўх, самимий эди. Баъзан эса у мендан:

— Кейинги вақтларда хафа кўринасиз, — деб сўраб қўярди. Бир куни Саодат билан кинога бормоқчи бўлиб келишиб қўйдик. Бироқ кечқурун кинога жўнаш олдидан қизиқ бир манзарага дуч келдим. Қизни айтиб келиш учун ётоқхонага бордим. У ерга етганимда ичкаридан Саодатни бир йигит билан қўлтиқлашиб чиқиб келаётганини кўриб қолдим. Энди дўстим Пўлатнинг гапларига ишонмасдан иложим йўқ эди! Орқага қайтдим.

Шундан сўнг ундан ўзимни олиб қочадиган бўлдим. Бу орада қиз институтни битириб Андижонга ишга кетди. Уёқдан бир неча бор хат ёзди. Ҳаммасида у мени чин қалбдан севишини ва бир умр севиб қолишини ёзар, мени бевафоликда айблар эди. Мен унга фақат бир марта, унда ҳам, «Султон Бекбоевга хат ёзинг, мен сиздан хат кутмайман» деб қисқагина жавоб ёздим.

Битириш имтиҳонлари даври эди. Менга бир ўртоғим дарвоза олдида мени биров сўроқлаб турганлигини айтди. Ташқарига чиқдим, Мени яхшигина кийинган, япалоқ юзли йигит қаршилади. «Анвармисиз?» деб қуюққина сўрашди. Бу ўша Пўлат айтган Султон Бекбоев экан.

Султон менга:

— Мен сиз билан гаплашгани келдим, вақтингиз бўлса паркка борайлик, — дея таклиф қилди.

Паркка бордик.

— Киши ҳаётда ҳар хил фикрларга боради-да, а? — деди у мен билан эски танишлардай суҳбатлашаркан.

— Албатта.

— Сиз мени таниган бўлсангиз керак. САГУнинг тарих факультетида ўқийман.

— Эшитганман.

— Анвар, — деди йигит ўзини менга яқин тутиб, — сиз соф муҳаббатли йигит бўлишни орзу қилганмисиз?

— Ҳа.

— Бўлмаса ега рашк қиласиз?

— Рашк қилганим йўқ.

— Қўйинг шундай терс жавобларни, — деди йигит, мен сизга ҳақиқатни айтгани келдим. Сизнинг гумонларингизни нотўғри эканлигини кўрсатмоқ учун келдим. Биз Саодат билан бир жойданмиз. У менинг уйланганлигимни билади. Қиз сизни астойдил севади, сиз эса уни ўз муҳаббатингиз билан ҳақоратладингиз. Буни тушунишингиз керак, ахир! Саодат мени сиз билан таништирмоқчи эди. Эсингиздами, бир куни кинога ваъда қилиб келмаганингиз.

— Эсимда. Мен шу куни келган эдим...

Кейин билсам Саодат Султон Бекбоевга хат ёзиб, менинг нотўғри фикрларимни аниқлашни илтимос қилган экан. Мен энди ҳаммасини тушундим. Қани энди, Саодат шу ерда бўлса-ю, кечирим сўрасам... Каникул бўлиши биланоқ мен унинг олдига бораман, ҳа албатта бораман.

Шароф ОТАМУРОДОВ.
Сирдарё районидаги «Ўзбекистон XXX йиллиги» колхозининг аъзоси.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ ТИНЧЛИК ЙЎЛИДАГИ ЯНГИ ТАШАББУСИ

СОФИЯ, 31 август. (ТАСС). Болгариянинг ҳамма газеталари бугунги сонларида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг «Правда» мухбири саволларига қайтарган жавобларини босиб чиқардилар.

«Отечествен фронт» газетаси редакцион мақоласида бундай деб ёзади: Зўр бериб қуролланиш ва атом қуроли билан дўқ қилишни ўз сиёсати учун асос қилиб олмаган ҳар бир мамлакат Н. С. Хрушчевнинг Совет ҳукумати барча давлатларнинг атом ва водород қуроли ҳамма турларининг синовларини абадий тўхтатиши тўғрисида битим тузиш мақсадида 31 октябрда АҚШ ва Англия билан музокаралар бошлашга тайёр эканлиги тўғрисидаги гапларини зўр шодлик билан кутиб олади ва бу гапларни маъқуллайди.

Бу гаплар, деб таъкидлайди газета, Совет Иттифоқининг инсониятни ядро уруши даҳшатларидан халос қилиш учун ҳамиша кураш олиб бораётганлигини акс эттиради ва миллионларча кишиларнинг умид ҳамда ишончини оширади.

* * *

ДЕҲЛИ, 31 август. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг «Правда» газетаси мухбири саволларига қайтарган жавоблари ҳинд жамоатчилиги ва матбуотини ғоят қизиқтирди. Бу жавоблар Совет ҳукуматининг тинчлик йўлидаги янги ташаббуси деб қаралмоқда.

«Стейтсмен» газетаси таъкидлаб ёзадики, Эйзенхауэр ядро синовларини фақат бир йил мобайнида тўхтатишга рози бўлгани ҳолда, Совет ҳукумати барча мамлакатларнинг ядро қуроли синовларини абадий тақиқлашлари учун кураш олиб бормоқда.

* * *

ДАМАШҚ, 31 август. (ТАСС). Суриянинг ҳамма газеталари Н. С. Хрушчевнинг «Правда» газетаси мухбири саволларига қайтарган жавоблари тўла текстини кўзга кўринарлик ўринларда босиб чиқардилар. «Ашшом» газетаси ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида Н. С. Хрушчевнинг айтган гаплари ғоят муҳим эканлигини таъкидлаб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг галдаги сессиясини «ядро қуроли синовларини тўхтатиш учун ўзининг қатъий сўзини айтиш»га даъват этади.

«Хрушчев, — деб ёзади «Аррай олам» газетаси, — ядро синовларини абадий тўхтатишга чақиради.

* * *

РИМ, 30 август. (ТАСС). Италиядаги газеталарнинг кўпчилиги «Правда» мухбирининг ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида берган саволларига Н. С. Хрушчевнинг қайтарган жавобларини кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқарди. «Унита» газетаси бу жавобларни биринчи саҳифада катта ҳарфлар билан босиб чиқарди ва жавобларнинг атом синовларини тўхтатиш зарур эканлиги тўғрисида гапирилган қисмини алоҳида таъкидлаб кўрсатди.

«Паэзе» ва «Аванти» газеталари ҳам Н. С. Хрушчевнинг жавоблари тўғрисидаги хабарларни кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқардилар.

Н. С. Хрушчевнинг «Правда» мухбири саволларига берган жавоблари тўғрисида инглиз газеталарининг ёзганлари

ЛОНДОН, 30 август. **(ТАСС мухбири).** СССР Министрлар Совети раиси Н. С. Хрушчевнинг «Правда» мухбирининг ядро қуроли синовларини тўхтатиш ҳақидаги саволларига берган жавоблари газеталарнинг эрталабки сонларида эълон қилиниш учун Лондонга жуда кечикиб келди. Бироқ, газеталар Англияда бу масалага жуда катта қизиқиш борлигини ҳисобга олиб ўз саҳифаларини ўзгартирдилар ва сал кечикиброқ бўлса ҳам Н. С. Хрушчевнинг суҳбати тўғрисидаги хабарни кўзга кўринарли жойларда босиб чиқардилар.

Лейбористлар доираларига яқин турган «Дейли геральд» газетаси СССР Министрлар Совети раисининг айтган гапларини биринчи саҳифада «Хрушчев водород синовлари тўғрисидаги музокаралар ҳақида қилинган таклифларга розилик жавобини берди» деган катта сарлавҳа остида зўр ҳарфлар билан босиб чиқарди.

Газета ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида Совет Иттифоқи Англия ва Қўшма Штатлар билан 31 октябрда музокаралар бошлашга тайёр эканлигини таъкидламоқда. Айни вақтда газета Н. С. Хрушчев синовларни Англия ва Қўшма Штатлар таклиф қилганидек бир йил тўхтатиб туриш эмас, балки абадий тўхтатиб туриш кераклигини айтаётир, деб кўрсатмоқда.

«Дейли геральд» газетаси АҚШ ва Буюк Британия ҳукуматлари ядро синовларини дарҳол тўхтатишдан бўйин товламоқ учун ҳар хил йўллар қидиришни давом эттираётганликлари ҳақида Н. С. Хрушчев айтган танқидий мулоҳазаларни ҳам бўрттириб кўрсатмоқда.

Кўп нусхада чиқаётган «Дейли экспресс» газетаси Н. С. Хрушчевнинг суҳбати тўғрисидаги хабарни биринчи саҳифада «Хрушчев синовларни тўхтатиш тўғрисида музокаралар бошлашга рози» деган сарлавҳа остида босиб чиқариб, Совет ҳукумати бошлиғининг бу тўғридаги гапларини табрикламоқда. Н. С. Хрушчев, деб ёзади газета, «совет газетаси «Правда» учун айтган гапида яхши янгиликни хабар қилди.

«Дейли экспресс» газетаси ҳам Н. С. Хрушчев ядро синовларини бир йил муддат билан эмас, балки абадий тўхтатишни таклиф қилганлигини, чунки техника экспертларининг Женевадаги кенгашида чиқарилган хулоса ядро портлатишларини янада ўтказишни оқлаш учун ҳеч қандай ўрин қолдирмаганлигини кўрсатиб ўтмоқда.

«Дейли экспресс» газетасининг хабарида айтилишича, Англия ташқи ишлар министрлигининг вакили Англия ҳукумати бу масалада ҳали расмий совет нотасини олгани йўқ, деган важни келтириб, Н. С. Хрушчев айтган гапларни кеча шарҳлашдан бош тортди.

«Дейли телеграф энд морнинг пост» газетасининг дипломатик обзорчиси, Н. С. Хрушчев берган жавобларни шарҳлаб, Совет Иттифоқи ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида 31 октябрда музокаралар бошлаш тўғрисидаги таклифни қабул қилганлигини «Лондонда кеча кечқурун табриклаб» кутиб олдилар деб ёзади.

М. ФЕДОРОВ.

Н. С. Хрушчевнинг «Правда» мухбири саволларига жавоблари тўғрисида Греция матбуотининг фикри

АФИНА, 30 август. (ТАСС). Афинадаги барча газеталар ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида «Правда» газетаси мухбирининг саволларига Н. С. Хрушчевнинг қайтарган жавобларига катта эътибор бермоқдалар.

«Авги» газетаси ядро қуроли синовларини тўхтатиш соҳасида СССРнинг ташаббус кўрсатганлигини таъкидлаб, қуйидагиларни уқтириб ўтади: Эйзенхауэр ва Англия ҳукуматининг кейинги баёнотлари «АҚШ ва Англиянинг Совет Иттифоқидан ибрат олиш ва синовларни дарҳол тўхтатиш ниятида эмаслигини исбот қилади».

«Элефтерия» газетаси Н. С. Хрушчевнинг барча мамлакатлар ядро қуроли синовларини абадий тўхтатишлари тўғрисида бамаслаҳат бир қарорга келиш зарур, деган сўзларини таъкидлайди.

Совет Иттифоқи ядро қуроли синовларини абадий тақиқлашни таклиф этмоқда

БЕРЛИН, 31 август. (ТАСС). Берлиннинг демократик матбуоти бугун ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида «Правда» мухбири томонидан берилган саволларга СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг қайтарган жавоблари тўғрисида кўзга кўринарли ўринларда хабар беради. «Нейес Дейчланд» газетаси савол ва жавобларнинг тўла текстини босиб чиқариб, ўз сарлавҳасида СССР Министрлар Советининг Раиси ядро қуроли синовларини абадий тақиқлашни таклиф этмоқда, деб таъкидлайди.

«Национал-цейтунг» газетаси Совет ҳукуматининг бошлиғи ядро қуроли синовларини ҳеч қандай муддат билан чекламай дарҳол тўхтатиш тўғрисида музокаралар бошлашни таклиф этмоқда, деб ёзади.

АҚШ ядро қуроли синовларини давом эттирмоқда

ВАШИНГТОН, 30 август. (ТАСС). Атом энергияси комитетининг вакили мухбирлар билан суҳбатда, ядро қуроли синовларини 31 октябрдан бошлаб бир йилгача тўхтатиб туришни мўлжаллаган қарор кучга киришдан олдин АҚШ сентябрь ва октябрь ойларида Невада штатида ядро қуролининг 10 марта синовини ўтказмоқчи бўлганлигини айтди.

Комиссия вакили ҳозирги вақтда Тинч океандаги Эниветок ва Жонсон оролларида ўтказилаётган синовлардан иборат бўлган ва комиссия томонидан 1958 йилга мўлжалланган программа Невадада ўтказиладиган синовлар билан тугайди, деб айтди. Баъзи синовлар бир неча ойдан бери қурилаётган ер ости туннелларида ўтказилади, баъзи ядро қуроллари эса ҳаво шарларидан ёки башнялардан ташланиб синалади.

СССРДА ГЕОФИЗИК РАКЕТА УЧИРИЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА АҚШДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 30 август. (ТАСС). СССР да навбатдаги бир босқичли геофизик ракета учирилганлиги тўғрисидаги хабар АҚШ да зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Кеча кундузги «Нью-Йорк уорль телеграмм энд сан» ва «Нью-Йорк жорнэл Америкэн» газеталари бу тўғридаги хабарларни биринчи саҳифаларда катта сарлавҳалар билан босиб чиқардилар. Хабарда ракетанинг мўлжалланган баландликка кўтарилганлиги, бу ракета кўтариб учган илмий аппаратларнинг умумий оғирлиги ва ракетанинг нормал ишлаётганлиги кўрсатиб ўтилади. Газеталар ракетанинг олдиндан белгилаб қўйилган участкага аниқ бориб тушганлигини ва ракетадаги иккала ит ракета ерга тушганидан кейин яхши ҳолатда бўлганлигини алоҳида уқтириб ўтмоқдалар.

Юнайтед Пресс интернейшнл агентлигининг хабарида айтилишича, СССРда навбатдаги геофизик ракета учирилганлиги Вашингтонда «руслар яна бир соҳада биринчи ўринга чиқиб олганликларини» кўрсатувчи далил деб баҳо бермоқдалар. Бу ракетанинг учирилганлиги, дейилади агентликнинг хабарида, Совет Иттифоқи ракетанинг ерга қайтиб тушишида атмосфера ишқалишини бартараф қилиш проблемасини «ҳеч бўлмаганда мана шу юксакликда» ҳал қилганлигини кўрсатади.

Нью-Йоркдаги бугунги эрталабки газеталарнинг ҳаммаси ҳам халқаро геофизика йилини ўтказиш Совет комитетининг хабари тўғрисида Москвадан юборилган ахборотларни газетанинг энг кўзга кўринадиган жойларида босиб чиқармоқдалар. Бироқ, бу хабарни ўзлари шарҳламаётирлар. Фақат «Нью-Йорк таймс» газетасигина ракетанинг «ниҳоят даражада» оғир юкни кўтариб учганлигини эътироф қилмоқда.

ХИТОЙДА АМЕРИКА ЧАНКАЙШИЧИЛАРНИНГ АГЕНТЛАРИ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ПЕКИН, 30 август. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Цзянсу вилоятидаги жамоат хавфсизлиги органлари яқинда чанкайшичилар жосуслик ташкилотлари агентларининг бир группасини аҳолининг актив ёрдами билан қамоққа олдилар.

Бу агентларнинг ҳаммаси америка-чанкайшичилар жосуслик ташкилотларида махсус тайёргарлик кўрганлар. Улар диверсиялар уюштириш — завод ва фабрикаларни, омборларни, темир йўл кўприкларини портлатиш мақсадида, шунингдек ҳарбий, сиёсий ва иқтисодий руҳдаги ахборот тўплаш ва одамларни жосуслик ишларига жалб этиш мақсадида Цзянсу вилоятига юборилган.

АҚШ ТИНЧ ОКЕАНДА ҲАРБИЙ ҲАВО КУЧЛАРИНИ ОШИРМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 30 август. (ТАСС). АҚШ мудофаа министрлиги бугун Узоқ Шарқ районидаги АҚШ ҳарбий ҳаво кучларини «кўпайтириш» учун ана шу районга реактив қирувчи самолётлар эскадрильяси ва транспорт самолётлар юборилганлигини маълум қилди.

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК КИНОФЕСТИВАЛИ

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ 1958 ТОШКЕНТ

Ҳалқлар тинчлиги ва дўстлиги йўлида

Осиё ва Африка мамлакатлари фестивалининг байроғи Ўзбекистон пойтахтида ўн тўрт кундан бери ҳилпирамоқда, икки қитъа халқлари киносанъати муваффақиятларининг халқаро кўриги икки ҳафтадан бери давом этмоқда.

31 август Япония куни бўлди. Бу мамлакат фестивалга икки бадиий кинокартинани тақдим этди. «Ватан» кинотеатрида «Шу тупроқда» фильми кўрсатилди. «Дайей Моуши Пикчеро ва шериклари» студиясининг ижодий коллективи яратган бу фильм 1919 йиллдаги воқеани тасвирлаб, ишчилар синфининг эксплуатацияга қарши, қашшоқликка қарши норозилиги тўғрисида ҳикоя қилади. Японияннинг «Докурицу Эйга» фирмаси томонидан фестивалга тақдим этилган «Ўгай ака-укалар» фильми 2 сентябрда кўрсатилади.

Ўтган якшанба куни Ўзбекистон пойтахти экранларида фестиваль қатнашчилари бўлган бошқа мамлакатлар ҳам ўз асарларини кўрсатдилар. Туркманистон ССР «Оила номуси» фильмини кўрсатди. Бу фильм туркман халқининг янги ҳаёти тўғрисида, ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши кураш тўғрисида ҳикоя қилинади. Хитой Халқ Республикаси делегацияси программадан ташқари «Яшасин меҳнат!» деган ҳужжатли фильмни кўрсатди.

Кечқурун ёзлик «Искра» кинотеатрида помешчикка қарам бўлиб қолган қашшоқ деҳқон оиласи тўғрисида, ўз яқин кишиларининг ўлими учун бойдан қасос олувчи жасур қиз ҳақида ҳикоя қиладиган «Ваналия» («Жунгли қизи») Цейлон бадиий фильми кўрсатилди.

Хитой, Туркманистон, Цейлон ва Япония кинокартиналарини кўрсатиш зўр муваффақият билан ўтди.

1 сентябрь эрталаб фестивалда Совет Ўзбекистони кинематографияси ўз муваффақиятларини намойиш қилди. Совет Ўзбекистони кинематографияси Ўрта Осиёда энг кекса кинематографиялардан биридир. Ўзбекистон ташкил этилган дастлабки йиллардаёқ Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда ғоят катта ёрдам берган миллий асарлар яратилди. Рус кино усталарининг ғоят катта дўстона ёрдами билан артистлар, режиссёрлар, операторлар, сценаристлар, рассомларнинг миллий кадрлари ўсди ва ўз маҳоратини такомиллаштирди. Бугун Ўзбекистон киносининг энг яхши асарлари халқаро экранга чиқди ва Совет Иттифоқидан ташқарида ҳам донг чиқарди.

Ўзбекистон кинематографистлари халқаро кўрикка икки бадиий кинокартина тақдим этдилар. Булардан биринчиси «Ленин йўлланмаси билан» фильми (режиссёри Л. Файзиев) рус ва ўзбекларнинг улуғ дўстлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Бу дўстлик республика халқ хўжалигининг, фани, маданияти, санъати ва адабиётининг мисли кўрилмаган даражада гуллаб-яшнашига олиб келди. Иккинчиси «Абу Али Ибн Сино» деган тарихий фильмидир. Режиссёр К. Ёрматов постановкасидаги бу фильм Шарқнинг улуғ гуманист олими, Бухоролик Абу Али Ибн Синонинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ҳикоя қилади.

Тошкент студияси ишлаб чиқарган фильмларнинг фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари ғоят қизиқиб тамоша қилдилар. Фильм кўрсатилиши олдидан сўзга чиққан Озарбайжон делегацияси бошлиғи А. Алиев ўзбекистонлик ўз дўстлари ва коллегаларига халққа хизмат қилишдек олижаноб ишда янги муваффақиятлар тилади.

Ўзбек фильмларини кўриб чиққандан кейин Хитой Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Ван Ян бундай деди:

— Ўзбекистон кинематографчиларининг асарлари менга жуда ёқди. Улар ўзларининг мазмун жиҳатидан ҳам, маҳорат билан ижро этиш жиҳатидан ҳам жуда муҳимдирлар. Совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқининг ҳаётида рўй берган улуғвор ўзгаришларни ҳаққоний равишда акс эттирувчи «Ленин йўлланмаси билан» номли фильм кучли таассурот қолдиради.

Яқиндагина бутун дунёдаги эрксевар халқлар Гана халқини мустамлака қуллиғидан озод бўлиши билан, миллий мустақилликка эга бўлиши билан қизғин табриклаган эдилар. Фестиваль қатнашчилари 1 сентябрда ана шу халқнинг вакили киносценаристи Жозеф Одантон жанобларини қизғин табрикладилар. Жозеф Одантон жаноблари халқаро кўрикка ўз мамлакати кинематографистларининг ёш ижодий коллективидан вакил бўлиб келган.

Ж. Одантон жаноблари кино муваффақиятлари кўригида қатнашишга таклиф этганлиги учун ташкилот комитетига ўз мамлакати ҳукумати номидан ташаккур изҳор қилиб, бундай деди:

— Биз тинчлик сиёсатини ўтказувчи мамлакатдан келиб, Тошкент фестивали сингари маданий тадбирлар ажойиб санъатнинг ривожланишига ёрдам берибгина қолмай, балки халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликнинг мустаҳкамланишига ҳам ёрдам бера олишини кўриб турибмиз.

«Гана фильм Юнит» кинофирмаси яратган ҳужжатли ва бадиий фильмлар совет экранида биринчи марта кўрсатилди. «Озод Гана» деган қисқа метражли картина ёш давлатнинг мустақиллик байрамини кўрсатади, Гана Африкадаги барча халқлар учун уларнинг миллий мустақиллик йўлидаги курашида символ бўлиб қолганлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Кўрикда кўрсатилган «Ягуар» фильми 1958 йилда Берлиндаги фестивалда соврин олган эди.

1 сентябрь кечқурун фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари Свердлов номли концерт залида концерт тамоша қилдилар.

Концерт залида фестиваль қатнашчиларига тантанали равишда эсдалик дипломлари топшириш маросими бўлди. Бу маросимни СССР Маданият министрининг ўринбосари В. Н. Сурин очди.

Делегацияларнинг аъзоларига дипломларни фестиваль ўтказиш ташкилот комитетининг раиси Р. Ғ. Ғуломов топширди. У ўз сўзида фестиваль ўзининг юксак вазифасини, яъни турли мамлакатлардаги маданият арбобларининг дўстона ҳамкорлигини кенгайтириш ишига, халқларнинг яқинлашуви ҳамда бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилиш вазифасини бажарганлигини уқдириб ўтди.

Киносанъати халқаро кўриги тугалланадиган вақт яқинлашуви муносабати билан фестиваль қатнашчиларидан кўплари матбуот вакилларига баёнотлар бердилар. Улар ўз баёнотларида ўтказилган учрашувларга ва фильм кўрикларига қандай баҳо берганликларини айтмоқдалар.

— Фестивалимизнинг натижалари ғоят катта, — деди Ўзбекистон делегациясининг раҳбари кинорежиссёр Комил Ёрматов. — Бу кўрик Осиё ва Африка халқларининг бирбири билан яқинлашуви йўлида муҳим қадам бўлди. У миллий киностудияларнинг ходимларига анча ёрдам берди, уларга ўз тажрибаларини билан алмашиш, ўзаро маҳкам ижодий алоқалар боғлаш имкониятини берди.

Биз кўп кинофильмларни кўрдик ва бу фильмларнинг ҳар қайсиси ўзича қизиқарлидир. Кишилар ўртасида дўстлик ва тенгликдан иборат олижаноб ғояларни куйловчи «Грихадевата» деган ҳинд картинаси шахсан менда кучли таассурот қолдирди. Хитойнинг «Лень Лань ва Дунь Дунь» болалар фильми ҳам яхши. Покистоннинг «Қотил» картинасида артистлар юксак маҳорат билан ўйнайдилар. Фестивалда қатнашган мамлакатларнинг киноарбоблари фестивалдан илҳомланиб, яқин вақт ичида кўпгина янги қимматли асарларни, томошабинларда гуманизм туйғуларини қўзғатадиган, уларни тинчлик ва тараққиёт учун актив кураш олиб боришга даъват этадиган фильмларни, шубҳасиз, яратадилар.

— Бизнинг Тошкентда меҳмон бўлиб турган кунларимиз Осиё ва Африка мамлакатлари кино санъатини ривожлантириш тарихида, сўзсиз, муҳим давр бўлади, — деди озарбайжонлик артист Нодир Шошиг ўғли. — Фестиваль дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди ҳамда унинг натижалари ғоят каттадир. Бизнинг дўстона алоқаларимиз икки қитъа халқларини жипслаштириш ишида, халқлар тинчлиги ва бахт-саодати учун курашда кинонинг ролини янада юқори кўтаришга ёрдам беради.

— Фестиваль юксак савияда ўтди, — деб таъкидлади Мўғулистон делегациясининг бошлиғи Д. Санжибаб. — У, Осиё ва Африка мамлакатларининг кинематографияси тез ривожланаётганлигини ҳамда халқлар ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшишини кўрсатди.

Кўрикнинг Тошкентда ўтказилганлиги катта аҳамиятга эга. Бизларнинг ҳар қайсимиз ўзбек халқининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган буюк муваффақиятлари билан танишиш натижасида кўпгина фойдали нарсаларни билиб олдик.

— Биз Тошкентга катта умидлар билан келдик ва бу умидларимиз тамомила оқланди, — деди Ҳиндистон делегациясининг бошлиғи К. Л. Кхандпур. — Биз Тошкентда содиқ дўстлар орттирдик, ўз тажрибамизни бойитдик. Бу ерда кўрилган фильмлар абадий эсимиздан чиқмайди. Жумладан, ўзбек коллегаларимиз яратган «Алишер Навоий» ва «Абу Али Ибн Сино» картиналари унутилмас таассурот қолдирди.

2 сентябрь кечқурун Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалини ёпиш тантанали маросими бўлади. (ЎзТАГ).

Социализм қурилиши йўлидан

Вьетнам — Жанубий Шарқий Осиёдаги мамлакат бўлиб, 328 минг квадрат-метр майдонга эга ва унда 25 миллион аҳоли яшайди.

Халқимизнинг қадимий маданияти бўлиб, чет эл босқинчиларига қарши курашнинг шонли традицияларига эгадир.

1884 йилда француз империалистлари Вьетнамни босиб олиб, уни ўз мустамлакаларига айлантирдилар. Мамлакатимизнинг миллий номи дунё харитасидан ўчириб ташланди ва «Француз Ҳинди-Хитойи» деган ёт номни олди. Бироқ халқимиз ўз курашини бир кун ҳам тўхтатмади.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғоялари, марксизм-ленинизм ғоялари вьетнам халқи озодлик ҳаракатининг бутун жараёнига ғоят катта таъсир кўрсатди. Мамлакатимизнинг биринчи коммунисти ўртоқ Хо Ши Миндир. У 1920 йилда Франция Коммунистик партияси сафига кирган. 1930 йилда Ҳинди-Хитой Коммунистик партияси асосланди, бу партия халқни француз мустамлакачиларига қарши курашга уюштирди. Совет Иттифоқининг немис ва япон фашистлари устидан ғалабаси туфайли 1945 йилнинг август ойида вьетнам халқи Вьетмин деб аталган бирлашган фронтга жипслашиб коммунистлар раҳбарлигида қўзғолон кўтарди, чет эл мустамлакачилари ва феодалларнинг ҳокимиятини ағдариб ташлади. 2 сентябрьда Ханойда Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинди.

Бироқ, француз империалистлари ўз агрессив планларидан воз кечмадилар ва Америка Қўшма Штатларининг актив ёрдами билан ёш республикага қарши уруш очдилар. Вьетнам халқи қўлига қурол олишга мажбур бўлди. Бутун Ҳинди-Хитойда Коммунистик партия раҳбарлиги остида озодлик ҳаракати кенг авж олди.

1954 йилда Дьен-Бьен-Фудаги тарихий ғалабадан кейин Ҳинди-Хитой масалалари юзасидан чақирилган Женева конференцияси Вьетнамда ҳам, Комбоджа ва Лаосда ҳам тинчликни тиклади. Женева конференциясида қатнашган мамлакатлар Ҳинди-Хитойнинг мустақиллигини, суверенитетини ва территориал бутунлигини танидилар. Женева битимида 1956 йилга бориб Вьетнамнинг Шимолий ва Жанубий қисмининг қўшилиши зарурлиги ҳам кўзда тутилган эди.

Ўшандан бери тўрт йилдан кўпроқ вақт ўтди. Бироқ, Женева битимининг Вьетнамни бирлаштириш тўғрисидаги энг муҳим қарори бажарилмай қолмоқда. Вьетнам ҳалигача икки зонага бўлинган. Бунга Америка ва Француз империалистлари ўртасидаги келишув сабаб бўлмоқда.

Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатилгандан кейин Вьетнам Демократик Республикаси (Шимолий Вьетнам) дарҳол экономикани тиклаш, маданиятни ривожлантириш ва меҳнаткашлар ҳаётини яхшилаш билан боғлиқ бўлган кўпгина кечиктириб бўлмайдиган ва мураккаб масалаларни ҳал қилишга киришди.

Ҳозир биз босиб ўтган йўлимизга назар ташлар эканмиз шуни ифтихор билан айтаоламизки, Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатилган кундан берли ўтган вақт ичида ишчилар синфи мамлакатимизнинг бутун халқи қилган қаҳрамонона иш туфайли, шунингдек қардош мамлакатлар, даставвал Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси кўрсатган беғараз ёрдам туфайли биз қийинчиликларни енгиб, ўз вазифамизни муваффақиятли бажардик. 1957 йил Вьетнам Демократик республикаси экономикасини муваффақиятли тиклашни тугаллаш йили бўлди. Халқимиз экономикани социалистик асосда қайта қуришга киришди.

Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри Фам Вам Донг Миллий мажлисининг VIII сессиясида айтганидек шу давр ичида биз иккита асосий вазифани ҳал қилдик: аграр реформани асосан тугалладик ва мамлакат экономикасини тикладик, шу билан бир вақтда маданиятни ривожлантиришда дастлабки қадамларни қўйдик.

Қишлоқ хўжалик соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. Вьетнамнинг шимолида, Вьетнам Демократик Республикасининг ҳозирги территорияси доирасида француз ҳукмронлиги даврида ҳаммаси бўлиб 2 миллион 400 минг тонна шоли етиштирилган эди. 1957 йилда эса ана шу территорияда, мамлакат тарихида мисли кўрилмаган қурғоқчилик бўлишига қарамай, 4 миллион тоннадан кўпроқ шоли ва 700 минг тонна бошқа ғалла йиғиб олинди. Америка интервентлари хўжайинлик қилаётган жанубий Вьетнамда, об-ҳаво шароити анча қулай бўлгани ва илгари 5 миллион тоннагача шоли йиғиб олингани ҳолда, 1957 йилда ҳаммаси бўлиб 2 миллион 800 минг тонна шоли олинди.

Қишлоқларда ишлаб чиқариш кооперативлари ва ўзаро ёрдам меҳнат группалари ташкил қилиш учун ҳаракат ўсмоқда. Планга асосан 1958 йилда Шимолий Вьетнамдаги деҳқон хонадонларининг 60 проценти ана шу группаларга уюшиши керак. Шу йилнинг август ойигача республикада 133 кооператив ва 157 минг 885 ўзаро ёрдам меҳнат группаси ташкил қилинди. Буларда бутун деҳқон хонадонларининг 41 проценти уюшган.

Саноат соҳасида ҳам биз 1959 йилги ишлаб чиқариш даражасига етиб олдик. Қардош мамлакатлар, даставвал Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси кўрсатган ёрдам туфайли 28 саноат корхонаси тикланди ва кенгайтирилди, 52 янги саноат корхонаси, шу жумладан катта механика заводи, бирнеча тепловой ва гидроэлектростанциялар қурилди. Вьетнам Демократик Республикасида ҳозир мамлакат экономикасида катта роль ўйнаётган 107 давлат саноат корхонаси бор.

1955 йилдаги давлат секторидаги саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 100 деб қабул қилсак, 1957 йилда у 934 процентга етди. Саноатимиз кенг истеъмол товарларини 1955 йилга нисбатан 24 баравар кўпроқ ишлаб чиқарди.

Ўтган вақт ичида маданий фронтда ҳам катта муваффақиятларга эришилди. Саводсизликни тугатиш, соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам йирик муваффақият қўлга киритилди.

Халқимизнинг моддий фаровонлиги муттасил ошмоқда.

1958 йилда халқимиз республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришнинг уч йиллик планини бажаришга киришди. Бу план мамлакатни социалистик асосда қайта қуришда, Вьетнамни бирлаштириш учун курашда муҳим роль ўйнаши керак.

Иқтисодий жиҳатдан кучлик бўлган социалистик мамлакат вужудга келтириш — шундай жозибадор куч вужудга келтириш демакдирки, бу куч Вьетнамни бирлаштириш учун курашда ғалабани таъминлайдиган ҳал қилувчи фактор бўлади. Халқимиз иқтисодий соҳадаги муваффақиятларга таяниб, Вьетнамнинг икки қисмга бўлинган ҳолда доимо сақлаб туришга интилаётган америка интервентларига қарши курашни кучайтирмоқда. Бу курашда бизни Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси бошчилигидаги қудратли социалистик лагерь ва барча эрксевар халқлар қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини сезиб турибмиз.

Мамлакатимиз халқи социализм қуриш йўлидан қатъий ва изчил қадам билан бормоқда.

Хуан ТУНГ.

«Нян Зан» газетасининг бош редактори. Ханой шаҳри.

ФУТБОЛ

ИККИ МАТЧ

Тошкентдаги Марказий «Пахтакор» стадионида мамлакат биринчилиги учун мусобақалашаётган футбол командалари ўртасида икки учрашув бўлиб ўтди. 29 август куни «Меҳнат резервлари» ва «Химик» (Березняки) командалари ўртасидаги ўйиннинг бошидан охиригача тошкентликлар ташаббусни ўз қўлларида сақладилар ва қарши томон дарвозасига кетма-кет ҳужум қилиб турдилар. Дастлаб Фозилов ўнг томондан меҳмонларнинг штраф майдончасига ёриб ўтди ва тўпни дарвоза олдига ошириб берди. Пайт пойлаб турган Капров эса тўпни усталиқ билан қабул қилиб олиб, дарвозага киритди. Орадан кўп ўтмай бу икки ўйинчи юқорида кўрсатилган комбинацияни айнан такрорлаб, ҳисобни 2:0 га етказдилар.

Дам олишдан кейин «Химик» командаси дарвозасига тўрт марта тўп киритилди ва мусобақа «Меҳнат резервлари» командаси фойдасига 6:0 ҳисоби билан тугади.

«Пахтакор» ва «Машиностроитель» (Свердловск) командалари ўртасида 30 август куни бўлган учрашув 1:1 ҳисоби билан дуранг бўлди.

Телевизор экранида

2 СЕНТЯБРДА

19.30 Кичкинтойлар учун мултипликацион фильм.
20.00 Ёшларнинг талабларига мувофиқ концарт.
20.45 Ҳужжатли фильм — «Қардошлик ва дўстлик тантамаси».
Сўнгги ахборот.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ
2 сентябрда
ҚИШКИ «ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА
эрталаб соат 10 да
Ўгай ака-укалар
ЁЗГИ «ИСКРА» КИНОТЕАТРИДА
Ваъда

„Муштум" журнали
ОБУНАЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
Журнал 1 июлдан бошлаб ойда 2 марта чиқа бошлади. Журналнинг етказилиши тўхталмасин учун, йиллик обуначилар обуна бўлган жойларига қўшимча 9 сўм тўлашлари лозим.
Бирлашган нашриёт.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 2/IX да **Ганг дарёсининг қизи**, 3/IX да **Юрак сирлари**.
НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/IX да **Улуғбек**, 3/IX да **Травиата**.
«ВАТАН» (ёзги) — **Найя давр.**
«ОКТЯБРЬ» — **Жасур кишилар.**
«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Узоқ соҳилларда**, кеч соат 8-50 минутда **Биринчи севги қўшиғи.**
«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Муз юрак ҳақида афсона.**
«ХИВА» — **Бу воқеа Пеньковда бўлган эди.**
«САЛЮТ» — **Кўча тасодифларга тўла.**
КАФАНОВ номли — **Узоқ соҳилларда.**

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг коллективи Тошкент область, Гулистон районлик халқ шоири
Мурод ОТАБОЙ ЎҒЛИНИНГ
узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Зелёная кўча, 13-уйда турувчи **Серафима Михайловна Королёванинг** шу уйда турувчи Николай Дмитриевич Березновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район, 4-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048. 132. Хатлар бўлими — 34048. 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р 05508. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-559.